

**SALEZIJANSKI
VESTNIK**

VSEBINA

- Brezmadežna
3 Božično voščilo
4 Prosim, tega nikar
ne preberi...
4 Pavel VI. Salezijanskim
sotrudnikom
5 Salezijanski jubilej:
5 Obrtne šole
8 Salezijanski dijaki
10 Srebrna štiriperesna
deteljica
12 Don Boskovo vzgojno
poslanstvo
13 Mož s palico, ki ljubi
življenje — Anton Logar
14 Okrogla miza
salezijanskih laikov
16 Laudemus viros
gloriosos!
18 Molimo za naše rajne
19 Salezijanski misijoni
po abecedi
Ali ga poznate?

BREZMADEŽNA

Duh petroleja, katrana, parfuma, smodnika je onemogočil naš vonj.

**Bleščavost reklame, praznота golote, lepljivost denarja,
izvotleno razkošje posedovanja je zatemnilo naš pogled.**

**Razkričanost ritma, ropot strojev, sikanje računalnikov,
blebetanje sestankarstva je oglušilo posluh.**

**Grmadenje zapisane besede, vsiljivost lahkoživih prodajalcev idej,
razkazovalnost podob in scen**

je zaslužnijo naše prvinsko življenje ustvarjanja.

Vsiljujejo se nosilci lestvic vrednot, ki imajo barvno slepoto.

Med nas prihajajo »velike glave« — z zastrašujočo praznoto...

V takem svetu je praznik BREZMADEŽNE norost in naivnost.

Častilcem razuma je isti praznik sentimentalnost,

dobičkarjem — čista izguba,

bogatinom — nesmiselna poteza, farizejem — dan spotike.

In vendar, kljub vsej tej oboroženi armadi je treba reči:

tu se vse začinja.

Tu je resnični začetek življenja, začetek novega življenja,

začetek odrešenega življenja.

Tu je praznik življenja.

**V Brezmadežni se začinja »do korenin segajoča priprava
na Odrešenikov prihod«,**

v njej je... »srečni začetek cerkve brez madeža in gube...«

v Brezmadežni se začinja »nova snov in nova stvar.«

Zato v njej ni smrti, torej ni minevanja... je čista večnost.

In don Bosko pravi: »Vse naše najpomembnejše stvari

imajo svoj začetek in svojo dopolnitev v Brezmadežni.«

Salezijanska družba nima v tem trenutku zgodovine kaj početi,

če se ne ove, da je njeno edino poslanstvo

cepiti življenje na virih te brezmadežnosti.

Nič velikega ne bomo storili,

če ne začnemo z Brezmadežno(stjo).

Nič velikega ne bomo dopolnili, če ne vodimo k brezmadežnosti.

In bolje bi bilo, da bi si obesili mlinski kamen in potopili,

če ne mislimo biti apostoli brezmadežnosti in Brezmadežne.

St. Hočevar

BOŽIČNO voščilo

Dragi don Boskovi prijatelji!

Ko se izteka leto 1976 in se nam naglo v prijetnem presenečenju vsiljujejo božični prazniki, vam želim izraziti v svojem in v imenu vseh bratov in sester številne salezijanske družine v Sloveniji in po svetu božična in novoletna voščila.

Vsebinski ton letošnjega voščila nam narekujejo dogajanja v življenju naše družine, predvsem 100-letnica pravilnika salezijanskih sodelavcev, 75-letnica prihoda salezijancev na Rakovnik — ki je obenem 75-letnica salezijanskih sodelavcev v Sloveniji — in 21. vrhovni občni zbor salezijanske družbe z začetkom 31. oktobra 1977, na katerega se bomo tudi slovenski salezijanci pripravili s svojim inspektorialnim občnim zborom konec februarja prihodnjega leta. Preteklost in prihodnost don Boskovega poslanstva v Sloveniji nas tako snita, da v luči vezila vrhovnega predstojnika salezijanske družbe za leto 1977 — ,pričevanje in oznanjevanje evangelija' — preverimo globino svojega življenja in dela.

Božična skrivnost je skrivnost božje luči in božjega življenja. Kristus nam v svoji ,dobri novici' razodeva skrivnost nebeškega Očeta, ki je istočasno odkrivanje naše skrivnosti, skrivnosti naše osebne in skupnostne zgodovine, gledane v božji luči. Prinesel nam je Luč-Resnico, ki je obenem življenje božjih sinov: Oče njim, ki sprejemajo njegovo Besedo, daje ,pravico, da postanejo božji otroci' (Jan 1, 11). Izkušstvo kristjana pričuje, da je Očetova Beseda izrečena v jeziku, ki je človeku razumljiv le, kadar so v njem uresničeni določeni pogoji duhovnega življenja: potrebni smo predvsem notranjega prečiščenja, srčne preprostosti in evangeljskega duha uboštva. V resnici gre za nekaj preprostega, a velikega: za pristnost kristjanove naravnosti v vzdušju Kristusovega sporočila.

Don Bosko svojim prijateljem-sodelavcem, ki želijo biti deležni duhovnih darov in poslanstva njegove družine, ne nalaga zapletenih bremen in dolžnosti. Pričakuje od njih le

- ,dosledno krščansko življenje' in zato tudi
- ,odprtost za potrebe bratov, posebno mladih' (POZ 739).
- Zelo zgoščeno pravi 4. člen novega pravilnika salezijanskih sodelavcev, da se njihovo evangeljsko pričevanje udejanja
- ,s poštenim in doslednim življenjem,
- ,z udeležbo pri življenju in delu bratov, pri njihovem trpljenju in pravičnih težnjah,
- s prizadevanjem za izboljšanje in prenovu miselnosti, navad, zakonov in struktur skupin, v katerih živijo, da bi bile vedno bolj v skladu z evangeljskimi zahtevami po pravičnosti, bratstvu in svobodi'.

Dragi prijatelji, Kristus je v vsakem trenutku in v vsakem zgodovinskem dogajanju ,tisti, ki mora priti' (Mt 11, 3). Kot osveščeni kristjani v moči don Boskovega izročila se ne bomo zadovoljili v jalovem pričakovanju božičnih praznikov, novega leta, datuma obletnice in praznovanja prihoda prvih salezijancev v Slovenijo, 21. vrhovnega občnega zbora salezijanske družbe, itn., ampak bomo v nenehnem prizadevanju Kristusov prihod pospeševali in ,spričevali blagovest o božji milosti' (Apd 20, 24). Naj nam ,letošnje' rojstvo Boga-Človeka pomaga, da bo Beseda tudi v nas in po nas v naših bratih in sestrah bolj prisotna z darovi skrivnosti vere.

Rudi Borštnik
Inspektor

VEZILO 1977

Salezijanska družba obhaja letos 21. občni zbor in obenem stoletnico 1. občnega zbora, ki ga je sklical don Bosko.

Ob tej priliki nameravajo salezijanci preveriti učinkovitost ,prenovitve družbe', kakor jo zahteva pokoncilsko obdobje, ko Cerkev razglablja o evangelizaciji.

Zato smatram za zelo koristno, da vsa salezijanska družina preveri svojo zavzetost, kako

**OZNANJUJE KRISTUSA in
GA IZPRICUJE Z ŽIVLJENJEM.**

Posamezniki in skupine naše družine bomo po don Boskovem apostolskem načrtu poskušali izpolniti to nalogo.

PROSIM tega ne preberi..

(za sveti večer)

Jaz: Povej mi, kolikokrat si že obhajal sveti večer?
Ti: Če si kaj, preberi iz mojih oči...!
Jaz: Ko pa nimaš prižganih luči v očeh...!
Ti: Preberi iz mojega obraza.
Jaz: Ko pa je kupljen v kozmetiki...
Ti: Preberi iz mojih rok.
Jaz: Oblikovale so jih rokavice, ne življenje.
Ti: Potem ugani!
Jaz: Življenje ni ugibanje, marveč odgovor.
Ti: Tvoji odgovori so nesmisel.
Jaz: Za tebe, ki ne misli...
Ti:
Jaz: Da, bolje je molčati. Zlasti na sveti večer... Mogoče svetega večera še sploh nisi obhajal... Vendar, ti smem nekaj povedati?
Ti: Smeš.

Jaz: Živel! sta dve družini. Ena bogata in druga revna. Bogata je imela veliko otrok, revna nobenega. Bogata je imela vse možnosti sijajnega uspeha in revna je bila na pragu čistega propada. In rekla je bogata družina revni: »Vzemite enega našega otroka. Mi bomo skrbeli zanj. Po njem bomo pomagali tudi vam. Tako bo naša pomoč nevidna in neopazna. Postati hočemo vaši sorodniki in vam biti na razpolago!« In revna družina je vzela bogatega otroka in ga ubila, da bi pokazala zaničljiv prezir darujoči družini...

Ti: To je čista izmišljotina!

Jaz: ...nečistih ljudi!

Ti:

Jaz: Molčiš, ker je resnica. Resnica svete noči, ki jo nisi nikdar obhajal. Za tebe je sveta noč praznik reklame in vonja, obhajanje pitja in goltanja, čas da-

ril in obdarovanja... In vendar je ta noč podoba naše noči, naše revščine, našega nesprijemanja, našega ubijanja, noč, ko ne maramo postati sorodniki B O G A T E G A...

Ti: Mogoče....

Jaz: Tudi jaz sem tako mislil... Pa se mi je zgodilo, da se mi je sveti večer zagnusil. Cel dan sem se boril: ležal na tleh in molil, premišljeval in kričal, pričakoval in zahteval. In vstajal je nov božič...

Ti: Kakšen?

Jaz: Človeštvo je kot revna zakonca brez otrok. Zapisana sta smrti. Njuna rešitev je v sprejetju otroka. Toda ta otrok je iz božje družine...

Božič ni poveljevanje tega, kar je človeškega, marveč se je LJUBEZEN sama tako približala, da je prevzela človeško podobo. To je noč, v kateri občudujemo ŽRTEV, ki je tako velika in tiha, da je postala idilična, romantična, zanosna. In ni družine, kjer bi božič v resnici obhajali, pa ni pred tem žrtve, tako velike, da presega človeške moči in tako tihe, da se je sploh ne zavedamo. Sveti večer je zaznamovan z razkošjem ljubezni, ki poraja v umrljivih bitjih otroke večnosti....

Ti: Leporečiš...!

Jaz: Na kolena, v roke molek, v usta molitev, v srce pesem, na mizo Besedo življenja, v življenje darovanje, pa boš spoznal božič!

St. Hočevar

PAVEL VI. SELEZIJSKIM SOTRUDNIKOM

ŽIVA IN VELIKODUŠNA MOČ V SLUŽBI CERKVE

»Cerkev je z vami, ker ste vi s Cerkvijo«.

V baziliki sv. Petra se je zbralo (3. XI.) čez 3000 salezijanskih sotrudnikov, ki so imeli v teh dneh svoj mednarodni kongres ob stoletnici potrditve Zveze sotrudnikov, in skupina mladih sotrudnikov iz Grottaferrate, kjer so imeli tudi svoj evropski kongres. Med prisotnimi na avdienci je bilo okrog 300 duhovnikov in veliko številno sester. Tri veje velike salezijanske družine je vodil vrhovni predstojnik Alojzij Ricceri. Sveti Oče je takole nagovoril navzoče salezijance:

Z velikim in iskrenim veseljem vas sprejemamo danes v tej avdienci, četudi kratki, ki je pa cela posvečena samo vam, salezijanski sotrudniki, ki ste se zbrali z vseh delov sveta! Pozdravljamo z vami don Alojzija Riccerija, vrhovnega predstojnika salezijanske družbe, ki s svojimi zaslužnimi redovniki lahko pogumno stopa naprej, zaradi vitalnosti, števila, učinkovitosti duhovne družine, ki jo vi tvorite, in to z dediščino in smernicami sv. Janeza Boska. Pozdravljamo vas, še posebej vse zveze (skupine), ki vas vidim pred svojimi očmi. »Gaudium meum et corona mea« (Moje veselje in moja krona), vam kličemo s sv. Pavlom (Fil 4, 1).

Dragi sinovi, znano nam je, da ste zbrani ob priliki stoletnice apostolske potrditve vaše velike zveze, ki jo je potrdil naš predhodnik Pij IX. Veseli smo, da vas moremo sprejeti prav v tem pomembnem trenutku. Ker je bil dolg in ploden obstoj vaše usta-

nove, vas želimo v Gospodovem imenu spodbuditi, da nadaljujete pot, ki vam jo pripravlja božja previdnost, v duhu svetega ustanovnika. Obenem vas spodbujamo, da se navdušite za svoje krščansko in salezijansko življenje, in vam zagotavljamo, da je Cerkev z vami, ker ste vi s Cerkvijo.

(Zelo prisrčno je med uradnim nagovorom vprašal navzoče:)

S posebno simpatijo, saj smo si v sorodstvu, da ne povem kaj preveč, vas vse vprašam: Ali se imate radi? — Da!

Ali imate radi don Boska? Da!
Ali imate radi tudi papeža? Da!

(Ganljivo so naraščale pritrditve: SI (da); pri tretjem odgovoru, papež je naredil majhno pavzo, pa je bil višek skandiranja z dolgim aplavzom).

Poseben pozdrav naj velja tudi številnim delegatom na svetovnem kongresu salezijanskih sotrudnikov, ki predstavljajo 560 »centrov« iz 40 narodov, in šku-

SALEZIJSKI JUBILEJ obrtne šole na RAKOVNIKU

Jeseni 1853 je don Bosko začel v najskromnejši obliki delo s čevljarji in krojači. Dokler ni našel mojstrov za obe delavnici, je bil sam za prvega učitelja.

Niso ga zanimali zgolj dijaki in kandidati za duhovniški poklic. Videl je, da potrebujejo vso pozornost tudi tisti mladi ljudje, ki se hočejo posvetiti obrtnim dejavnostim. Slovenski salezijanci so hoteli svojega ustanovnika posnemati tudi na tem področju.

Ker jim možnosti niso dovoljevale, da bi svoje delo bolj razvili, so delovali predvsem za mizarje, krojače in čevljarje. Vzgojno delo pa se je poleg strokovne ravni razvijalo tudi na versko-moralnem in intelektualnem področju.

Do 1. svetovne vojne

Prvi ravnatelj rakovniške salezijanske skupnosti Simon Visintainer je načrtoval zelo širok program dela. Poleg ljudske šole, Marijinih sinov in drugih aktivnosti je začel misliti tudi na rokodelske šole. Takratnemu vrhovnemu predstojniku don Rui je predložil načrt in predlog za ustanovitev rokodelskih šol. Pomisleki vrhovnega predstojnika so za nekaj časa to misel odložili.

pini mladih sodelavcev, ki so zbrani na svojem prvem evropskem shodu. Mi vidimo vašo živo in velikodušno moč v vesoljni Cerkvi in krajevnih Cerkvah v duhu avtentičnega krščanskega pričevanja za rast človeške družbe. Vidite, da računamo na vas in na vaše sodelovanje in prosimo Gospoda, da bi se tudi nad vami uresničevale besede sv. Pavla Kološanom: »Ti so sodelovali z menoj za kraljestvo božje in so mi bili v tolažbo« (Kol 4, 11).

In sedaj, da vas spodbudimo v vašem cerkvenem in javnem prizadevanju in da bi priklicali na vaše poslanstvo obilno božjo pomoč, iz srca podeljujemo naš apostolski blagoslov vsem vam, zelo zaslužnim in odgovornim v vaši zvezi, posebej pa še drage mu vrhovnemu predstojniku in vsej salezijski družbi (L'osservatore Romano, 4. XI. 1976, str. 1.).

V svetu, za katerega se zdi, da vedno bolj izgublja smisel za

Toda že v jeseni leta 1904 se pojavijo povsem konkretni načrti za začetek rokodelskih šol. V listu za sodelavce Don Bosko piše: »... vodstvo salezijskega zavoda je sklenilo začeti v prihodnjem mesecu, ako se oglasi zadostno število dečkov, tečaj obrtnih šol za dečke, ki so dokončali ljudske šole in so dopolnili 14 let.«

Vzgojno delo naj bi po tem prvem načrtu potekalo na dveh krajih: v zavodu in pri mojstrih v mestu. Salezijanci bi jim dajali stanovanje, hrano in teoretični pouk. Pri mojstrih bi si nabirali delovne izkušnje. Hkrati je bilo dogovorjeno, da bi predstojniki vajence večkrat obiskali in se zanimali za njihov napredek.

Kljub dobri volji pa tudi ta načrt ni mogel biti uresničen.

Novi ravnatelj Angel Festa je šele lahko uresničil prej napravljene načrte. Za njegovega ravnateljevanja so obrtne šole zacvetele, ko pa je leta 1906 inšpektor Manassero poenostavil delo zavoda, so spet usahnile.

Začetek je bil zelo skromen. V zavodu je primanjkovalo orodja, prostori so bili zelo neprimerni, bilo ni strokovno usposobljenih učiteljev. Mizarji, krojači, kovači in čevljarji so izdelovali

predvsem izdelke, ki jih je potreboval zavod. Tako so npr. mizarji izdelali klopi za kapelico, kovači so izdelali ograjo pri lurški kapelici. A že ob teh skromnih začetkih so se pojavila nasprotovanja. Leta 1905 so na občnem zboru čevljarske zadruge hudo protestirali, češ, da obrtne delavnice pomenijo napad na njihove interese.

Zaradi takšnih in drugih težav so šole začele počasi usihati, najbolj v letu 1906.

Do konca prve svetovne vojne skoraj ne najdemo sledi o novih začetkih.

Po 1. svetovni vojni

Delo z vajenci se je v tem času v drugih deželah zelo razvilo. Njihov zgled je spodbujal slovenske salezijance, da ponovno začenjajo, tokrat še z večjimi načrti.

Jeseni leta 1919 so začeli v spoznanju s pristojnimi oblastmi sprejemati prve učence. To so bili mizarji in čevljarji. Prvo leto je vstopilo 15 učencev.

Istočasno je bila vložena prošnja, da se dovoli otvoritev obrtne šole. Februarja 1920 je prišlo dovoljenje, toda dovoljena je bila najnižja šola te vrste: splošna obrtna šola s privatnim poukom

pisov in v povezanosti s salezijsko družino.

Tudi mi bomo po svojih močeh v konkretnih okoliščinah našega življenja in apostolata poskušali storiti vse, da bo naše življenje bolj pričevalno. Naša beseda pa naj bodri, spodbuja, osvetljuje tam, kjer bo primerno in jo bodo hoteli sprejeti.

Dragi sodelavci, prijatelji don Boska!

* Bodimo navzoči v svetu in ponesimo Kristusa mladim!

* Združimo svoje sile in storimo vse, kar je v naši moči, da bodo po naši zaslugi šli mnogi v nebesa (don Bosko)!

* Bodite božji sodelavci (sv. Pavel)!

Skupaj z delegatom poroča o kongresu, vam želi veliko apostolske gorečnosti, vošči blagoslovljene božične praznike in zavzeto novo leto ter pozdravlja

Janko Novak

v delavnicah, povrhu vsega še brez pravice javnosti.

Za mizarje je bila tako ustanovljena Dveletna učna delavnica za mizarstvo in v tem prvem letu so začeli s pripravljalnimi razredom. Prvo leto je bilo 12 vajencev za mizarje. Šola je imela svoj učni program, ki je sicer malo temeljil na starih. Po pristojnem sklepu se je v šoli vsako leto dodal nov razred, dokler šola ni bila popolna. Učenci, ki so uspešno zaključili šolanje, so postali pomočniki.

Težje je bilo organizirati šole za čevljarje in krojače, ker učni načrti za takšne šole takrat sploh niso obstajali. Zato so čevljarске in krojaške vajence vpisali v zadruge, poučevali so jih lahko le mojstri, ki so bili prav tako člani iste zadruge. V takšnih okoliščinah je živelo 12 krojaških in 14 čevljarških vajencev.

V vseh treh oddelkih je bilo torej v šolskem letu 1920/21 38 učencev.

Naslednje šolsko leto se je število zvišalo že na 53. Delo se je še posebej razvilo, ko je zavod dobil svojo električno centralo. Sedaj so lahko kupili nove stroje, večerne ure so lahko uporabili za učenje.

Pomembna prelomnica v delovanju obrtniških šol je bilo šolsko leto 1922/23. Dveletna učna delavnica za mizarstvo je bila skupaj s pripravljalnimi razredom potrjena in je dobila pravico javnosti. V vseh treh oddelkih je bilo to leto vpisanih 74 učencev. Prav to leto so končali šolanje tudi prvi vajenci. Prva generacija pomočnikov je štela 3 mizarje in 2 čevljarja.

Šolsko delo v teh prvih letih je potekalo dokaj neenotno: krojaški in čevljarški vajenci so obiskovali obrtno nadaljevalno šolo, prakso pa so si nabirali po raznih delavnicah v mestu. Na boljšem so bili mizarji.

Vodstvo zavoda je zato pripravilo nov načrt in ga predložilo višji obrtni oblasti. Po tem programu naj bi bila šola v vseh treh oddelkih enotno organizirana — spremenila naj bi se v triletno strokovno šolo, ki bi imela tudi pripravljalni razred.

Prošnja je bila ugodno rešena.

Strokovna šola

Tako je lahko z začetkom šolskega leta 1923/24 začela delovati prava strokovna šola: pripravljalni razred in hkrati že tudi prvi razred. To leto je šola dobila prvega državnega učitelja. Delal je predvsem z mizarji, pomagal pa je tudi pri organizaciji šole.

Vajenci vseh treh oddelkov so vsako leto organizirali razstavo svojih del — te so postajale pokazatelj dejavnosti v šoli. Istčasno so tudi pomagali pri opremljanju cerkve Marije Pomočnice: klopi za cerkev, baldahin nad glavnim oltarjem so napravili domači mizarji.

Spomladi leta 1925 so se tudi udeležili razstave vajeniških del v Ljubljani. Svoje izdelke je razstavilo kar 35 rakovniških vajencev.

Zadnji letnik strokovne šole je bil odprt jeseni 1925. To leto je bilo v vseh treh oddelkih 90 učencev. V to leto spada tudi pridobitev pravice, da imajo pravico javnosti tudi odhodna spričevala, ki naj nadomeščajo pomočniško pismo.

Šola je s tem prišla v normalen tek. Vsako leto so sprejemali nove kandidate. Število se je vedno vrtelo okoli 100. Leto za letom so ob zaključku šolskega leta organizirali razstavo del. Bile so vedno lepo obiskane. Poleg strokovnega izpopolnjevanja lepo napreduje tudi delo na drugih področjih. Tako 3. štev. Salezijanskega vestnika leta 1928 poroča: »Tudi letos se naše obrtne šole (mizarji, krojači, čevljarji) smejo ponašati s prav lepim napredkom. Gojenci se radi in pridno učijo ne samo obrti kot take, ampak tudi vseh drugih predmetov...«

Tako vse do leta 1935. 4. štev. Salezijanskega vestnika pravi: »Žalostno je bilo slovo rokodelcev od zavoda. ... Prišel je namreč odlok, da se rokodelske šole zapro, češ, ker so privatne.«

Leta 1935 je bilo tako konec s strokovnimi obrtnimi šolami na Rakovniku. Sicer je še ostalo nekaj vajencev, ki pa so hodili k mojstrom v mesto. Kaj je vzrok ukinitve? — Vajenci so v šoli in zavodu uživali velike ugodnosti. Šola je lahko dobro uspevala, ker je bila oproščena raznih dajatev. Nasprotovanja, ki so se pojavila že leta 1905, niso mogla izginiti kar čez noč.

Vsekakor bi bilo salezijansko poslanstvo precej okrnjeno in nepopolno, če bi pri svojem delu zanemarili tudi delo z vajenci.

Že prva skupina mladih navdušenih ljudi, ki je prišla leta 1901. v Ljubljano, se je dobro zavedala tega. Zato so kaj kmalu začeli misliti na obrtne šole. V njih so hoteli usposobiti mlade ljudi za kak poklic. Hoteli so jih naučiti, da bi si častno in z lastnim delom služili kruh.

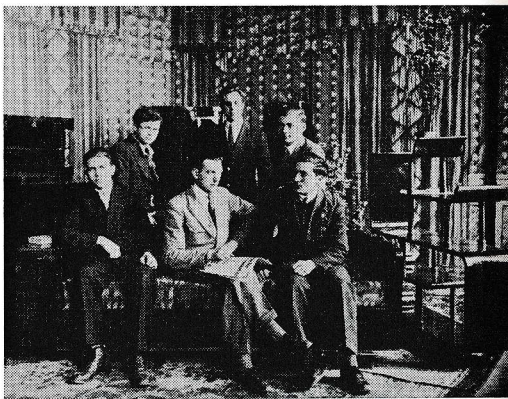
aran

MIZARSKI MOJSTER PRIPOVEDUJE

Salezijanska strokovna šola je obsegala poleg krojaškega, čevljarškega in grafičnega še mizarški odderek, ki je bil najmočnejši. Imel je od 30 do 40 učencev.

Fantje so prihajali iz vse Slovenije in celo iz Dalmacije. Bili so iz vseh slojev, večinoma dobri in željni naučiti se kake obrti. Samo njihov ideal in prizadevnost jim je dala moč, da so vzdržali v tako trdih in skromnih razmerah, ki jih je nudil zavodski internat. Plačevali so mesečnino za oskrbo, z izdelki pa so pokrivali stroške za zunanje mojstre in učitelje.

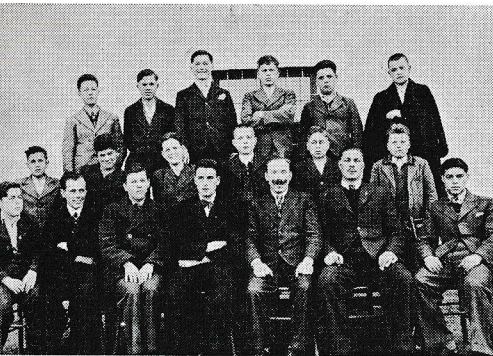
Po štirih letih učne dobe in naslov Strokovna šola je fantu dala možnost, da je po enem letu prakse lahko delal mojstrski izpit. Druge tovrstne šole so namreč zahtevale tri leta učne dobe in tri leta prakse kot pogoj za sprejem k mojstrskemu izpitu.

Na Rakovniku mizarška delavnica ni imela salezijanskih mojstrov. Vodili so jo z veliko ljubeznijo in požrtvovalnostjo nekateri salezijanski duhovniki skupaj z zunanjimi mojstri in tehniki. Posebne zasluge pri tem ima dr. Franc Mihelčič in sedanji misijonar Andrej Majcen, ki je že kot asistent in bogoslovec pomagal pri vzgoji in v šoli, ker je bil diplomirani učitelj.

V primeri z drugimi salezijanskimi strokovnimi šolami tedanjega časa drugod po svetu, so bile naše delavnice posebno za začetnike premalo didaktične. Učenec je takoj začel z izdelki, čeprav ni imel zadostne strokovne podlage. Vseeno so napravili veliko lepih izdelkov. Tudi lepo število dobrih mojstrov in tehnikov je izšlo iz te šole.

Leta 1935 so delavnice na Rakovniku prenehale, leta 1936 pa so spet začele delovati v Deškem vzgajališču na Selu v Ljubljani. To niso bile več strokovne šole, temveč zaradi posebnega položaja učencev, samo obrtne šole. Tudi v teh delavni-

cah so bili lepi uspehi, posebno zato, ker so učence spremljali salezijanski sobratje pomočniki. Ti so kot mojstri že tudi znali didaktično na višini voditi svoje gojence. Izdelali so precej lepih spalnic, jedilnic, kuhinj ipd.

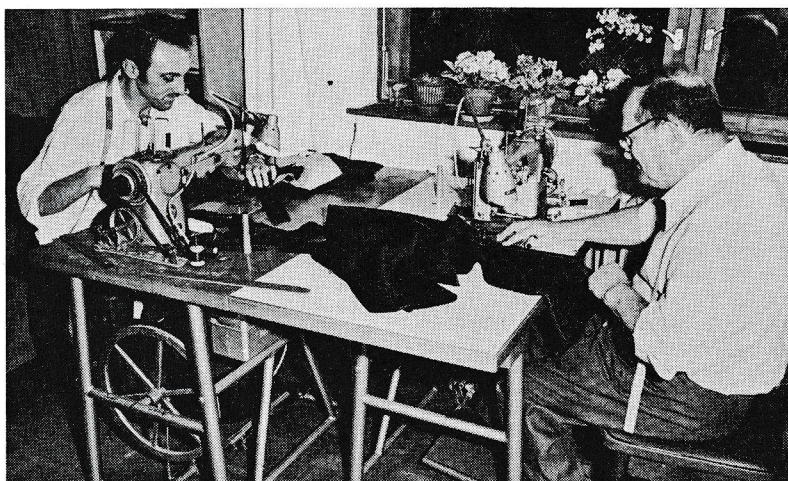
Pri vsem tem salezijanska strokovna vzgoja ni pozabila na bistveni namen svojega poslanstva: oznanjevanje in utrjevanje krščansko življenje v gojencih.

Franc Prevc
mojster

IZ SPOMINA KROJAŠKEGA MOJSTRA

Težko je reči, kaj ni sedanjost, še težje, kar bi ne določalo našo prihodnost. Krojaški mojster Jan-ko Božič živi v spominu in dela za prihodnost — tisto veliko Prihodnost, ki se ji nepreklicno bližamo. Zanj živimo in zanj umiramo, vsak dan po malem. Ko razgrne Janko svoj spomin na tiste lepe čase, ko je na Rakovniku in po drugih salezijanskih zavodih teklo živahno, pestro in osrečujoče življenje v obrtnih šolah, takrat, takrat je vse kaj drugega kot enolično, vsakdanje življenje krojača, ki še danes kroji, šiva, moli, premišljuje in se veseli prijateljskih obiskov svojih bivših gojencev.

Kaj živi v mojstrovni glavi, v njegovem spominu. Zastrže se v vas, zgovornega poslušalca in poslušate, ga občudujete. Tako začno vsi. Z namenom prvih salezijancev, pionirjev novega duhovnega gibanja, ljudi — verujočih v Boga.

Skrbeti za revno in zapuščeno mladino, skrbeti za njihovo duhovno in telesno hrano. Cilj in osnovna naravnost don Boskovihih podvigov. Vzgojil je svoje pomočnike, duhovnike in obrtnike, vzgojitelje in učitelje. Ustanavljal je lastne šole in delavnice. Tu so poučevali gojence. Od tod je pritekalo večje število takih, ki so ostali v salezijanski družbi. Slovenski sobratje, ko so prišli iz Italije v domovino, so storili podobno. Poleg ljudske šole so odprli tudi gimnazijo in obrtne šole. V letu Gospodovem 1920 so na Rakovniku odprli obrtno šolo za mizarje, krojače in čevljarje. Takrat še niso imeli svojih mojstrov, prihajali so od zunaj. Prvega salezijanskega mojstra so dobili čevljarji; bil je to

Mirko Šušteršič. Bil je tip slovenskega mojstra, vedno razpoložen, vesel, veder, prijazen, le kadar se je po prstu udaril, mu ni bilo preveč všeč. Bil je dober mojster, vzgojil je vrsto dobrih čevljarjev, med njimi večjega mojstra Jožeta Zajca.

Tudi mizarji so imeli dobre mojstre, predvsem se je odlikoval sobrat Jakob Opaka, ki je v glavnem nadzoroval vso delavnico. Krojači so imeli zunanega mojstra. Med gojenci sem bil tudi jaz. Naš oddelek je nadzoroval asistent klerik.

Leta 1925 so obrtne šole in delavnice dvignili na višjo stopnjo izobrazbe; postale so strokovne šole. Učenci so morali obiskovati štiri razrede gimnazije. Učenci, ki so končali to šolo uspešno, so po enem letu prakse lahko dobili zaposlitev. Postali so lahko strokovni učitelji, mojstri ali uradniki. Takrat se je začelo priglasiati vedno več fantov v obrtne rakovniške šole. Leta 1935 so te šole bile ukinjene. Čemu neki? Režim nam ni bil naklonjen, pa tudi vodstvo zavoda verjetno.

Kako je potekalo naše delo? V teh šolah so se uspešno udeleževali prav salezijanski pomočniki kot mojstri in učitelji. Salezijanski mojster je bil polno zaposlen. Poleg 20 ur šole na teden, je vodil delavnico — po šest ur dnevno, sprejemal je stranke, pripravljaval delo... Velik je bil njihov delež tudi pri delu v oratoriju, sodelovali so pri godbi, petju, športu, v gledališču. Počitka v tistih časih nismo poznali.

Bilo je lepo. To mi ne gre iz spomina. Delo je bilo uspešno. Življenje v našem zavodu je bilo zanimivo, živahno, razgibano. Lepo je bilo delati in živeti. Salezijanskih poklicev je bilo na pretek, tako pomočniških kot duhovniških. Poleg tolikega dela pa smo našli tudi čas za molitev, mašo, premišljevanje, duhovno branje in še čas — za rožni venec.

Delo je cvetelo, ko je šole vodil Andrej Majcen. Ko so bile šole ukinjene je zastal tudi doliv poklicev. Ostali pa so tisti, ki so se že prej odločili za družbo. Mnogi iz tistih časov so še živi in vsi zavzeti za delo. Še zdaj so štirje mizarji, dva čevljarja in osem krojačev, v družbi so še trije mizarji mojstri in trije mojstri — krojači.

Upam, prepričan sem, da bo salezijansko življenje spet zaživelo tudi s poklici pomočnikov, prišel bo čas, da bomo tudi mi gradili božje kraljestvo na zemlji.

Janko Božič
mojster

SALEZIJSKI DIJAKI

VZGOJA V SALEZIJSKIH USTANOVAH ZA SREDNJEŠOLCE V SLOVENIJI

Vzgojni položaj v Sloveniji na začetku stoletja

Vzgojni položaj na začetku našega stoletja v Sloveniji je bil odsev tedanjih družbeno-političnih razmer. Pri nas smo živeli še v okoliščinah kmečke kulture in civilizacije, ki je bila zgrajena na patriarhalni družini (oče ima prvo mesto in glavno besedo). Človek se je moral naučiti predvsem ubogati in poslušati. Življenjska modrost je bila v ljudskih običajih in navadah. Te so se iz roda v rod z izročilom prenašale od staršev na otroke. Pomembno je bilo prilagajanje že obstoječemu redu.

Pri tem je imelo krščansko verovanje izreden pomen. Dosedanje krščanstvo prihaja iz kmečkega načina življenja in se je zlasti v kmečkem okolju izredno dobro uveljavilo. Krščanstvo ima točno izdelana moralna pravila. Ta so zelo v skladu s človeško naravo. Zato je jasno, da sta se javno življenje s svojimi običaji in krščanstvo tesno med seboj povezali.

Značilno za tak način življenja je bilo prepričanje, da je otrok odrasli v malem. Ker mora biti odrasla oseba sposobna odgovornosti za svoja dejanja, v pri-

meru dobrega dejanja prejme nagrado, v primeru slabega obnašanja pa kazen. Tako so otroke vzgajali po istem načelu. Za dobro so otroka nagradili, za slabo pa kaznovali. Ker je otrok zaradi svoje življenjske nesposobnosti naredil več slabega kot dobrega, je bil tudi zato kar naprej kaznovan. Prav kazen pa je značilna za vzgojo na začetku tega stoletja.

Represivni sistem

Don Bosko je ta položaj opisal na začetku svojega spisa o Preventivnem sistemu. Pravi, da po represivnem sistemu otroku povedo kaj je prav in kaj je zlo. Za vsako napačno dejanje je kaznovan. Ponekod imajo celo tablice, ki za vsak prestopok določajo posebno kazen.

Po don Boskovem ali preventivnem sistemu pa otroku razložijo predpise, potem pa vzgojitelji pazljivo čuvajo, da jih gojenci tudi izvršujejo. Ker so s pomočjo vzgojitelja izvršili predpis, so bili tudi za to pohvaljeni in nagrajeni. Zato don Boskov preventivni sistem ne pozna kazni, temveč samo pamet in vero, ki data gojencu spoznati njegove dolžnosti, ter vzgojiteljevo ljubeznivost, ki vedno čuje nad njim in mu pomaga opravljati njegove dolžnosti.

Preventivni sistem v zavodu na Rakovniku v Ljubljani

Salezijanci so dobili prvo možnost za svojo vzgojo, ali za preventivni sistem, v pobiljševalnici na Rakovniku. To je bil preizkusni kamen za njihovo delo. Če bodo uspeli, jih bo Slovenija sprejela, če ne, jih bo zavrnila. In salezijanci so s preventivnim sistemom naredili prava čuda: iz zakrknjenih, trdovratnih, vase zaprtih, neubogljivih, k prekršništvu nagnjenih fantov so postali odprti, voljni, ubogljivi in za vse dobro navdušeni fantje. Zgodil se je »čudež«, se pravi preobrat, ki so ga vsi priznavali in občudovali. Pozneje, leta 1936, se je podoben čudež zgodil tudi s fan-

Gojenci
salezijanskega
semenišča
v Veržeju

ti, ki so prišli iz pobiljševalnice v Ponovičah v Deško vzgajališče v Mostah v Ljubljani. Kmalu so iz pobiljševalnice naredili obrtne šole in te so potem veljale za eno izmed najboljših vzgojnih ustanov pri nas.

Skrivnost uspeha je bila v nenehni prisotnosti vzgojiteljev pri gojencih v šoli, v delavnicah, pri jedi, pri igri, pri počitku. Ta pričujočnost ni bila nekaj neprijetnega, pač pa so si gojenci želeli navzočnosti svojih vzgojiteljev (imenovali so jih »asistenti« ali prisotni in ne nadziralci), saj so bili z njimi prijazni in ljubeznivi. Pravzaprav je igra stekla šele potem, ko so prišli asistenti, v učilnici so se učili in v delavnici delali, ker so jih asistenti za to navdušili.

Konvikta na Rakovniku in v Murski Soboti

Z uspehom na Rakovniku so salezijanci s svojo vzgojo mogli seči višje. To so bili študenti od 10. do 18. leta starosti, ki so obiskovali gimnazijo ali meščansko ali tehniško šolo.

Na gimnazijah je vladal trd represivni, avtoritativni sistem. Pro-

fesorji so učence že pri 10. letih »vikali«. To je čisto v smislu represivnega sistema, ki smatra gojenca-učenca-študenta za odraslo osebo in ravna z njo v odnosu dolžnost-plačilo-kazen. Gimnazija in druge srednje šole so posredovale znanje in humaniteto, niso pa ravnale z učenci po človeško, se pravi tako, kot bi od njih terjali duševni razvoj in človeška rast.

Čisto drugače je bilo v salezijanskih zavodih na Rakovniku v Ljubljani in v Martinišču v Murski Soboti, kjer so stanovali gojenci, ki so obiskovali državne gimnazije v Ljubljani in Murski Soboti.

Tukaj so bili gojenci bodisi predpubertetniki, če so hodili v prva dva razreda, potem pubertetniki, nato mladostniki. Glavno merilo ni bil razred pač pa razvojna stopnja, na kateri se je posameznik nahajal.

V medčloveških odnosih so skušali biti asistenti bratje in prijatelji svojih gojencev, vodstvo pa je skušalo prevzeti drže očetov v družini. Nasploh so salezijanci skušali vzpostaviti vzdušje družine, v kateri bi se vsak najprej čutil zavarovanega in potem sprejetega kakršen je bil. Prav v tem je bila velika razlika

med gimnazijo, kjer je vladal represivni sistem in zavodom-konviktom, kjer je vladal družinski duh.

Ker sem imel srečo, da sem preživel svoja študentovska leta prav v teh dveh zavodih (Murska Sobota 1927—1931 in Rakovnik 1931—1933) se teh reči dobro spominjam. Zlasti je bilo očitno vzdušje rezerviranosti do profesorjev na gimnaziji, ki so tvorili skupino, proti kateri so se morali študenti skoraj vedno braniti in se jih bati. Dočim smo se v zavodu čutili med seboj povezani in smo si želeli družbe svojih vzgojiteljev.

Vpliv preventivne vzgoje

Velik uspeh preventivnega sistema v »pobiljševalnici« na Rakovniku je naredil velik vtis na tedanje vzgojne delavce v Ljubljani in Sloveniji. Zastopniki drugih načinov vzgoje so uvideli, da je mogoče uspešno, ali celo bolj uspešno, vzgajati tudi na druge načine. Začeli so razmišljati, ali ne bi bilo koristno uvesti preventivni sistem tudi v državne in druge ustanove. Take poizkuse je preprečila 1. svetovna vojna.

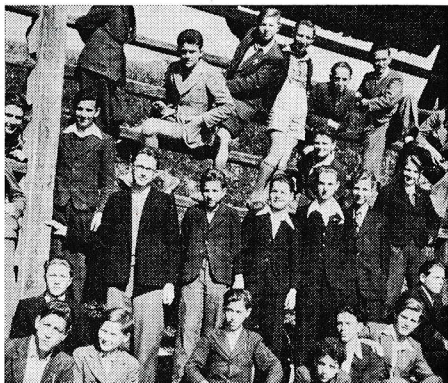
Po prvi svetovni vojni pa so se okoliščine tako same po sebi temeljito spremenile, prišlo je do splošne sprostitev in dobili smo svojo državo. Ob tej spremembi bi lahko tudi vzgojni red brez velikih težav dobil novo lice. Vendar ni bilo strokovno zadosti usposobljenih ljudi, ki bi poznali ne samo prakso, temveč tudi teorijo preventivnega sistema.

V tridesetih letih se je zlasti zaradi dogajanja v inozemstvu začelo dvomiti o umestnosti dotdanjega vzgojnega sistema v javnih ustanovah. Vendar so zopet politične okoliščine — diktatura — onemogočile večje spremembe. Kljub vsemu pa so začele ideje preventivnega sistema v praksi vedno bolj prevladovati.

Preventivni sistem danes

Po 2. svetovni vojni, zlasti pa še po 2. vat. cerkv. zboru se je cerkvena pedagogika obrnila v smer, kot jo je več ali manj predvidel pred sto leti don Bosko. Ideje preventivnega sistema so popolnoma prevladale, dasi se o tem cerkvene listine ne izrekajo na poseben način. Don Boskov lik je v stoletju po njegovi smrti tako prevzel katoliško javnost, da so si vsi prisvojili njegove ideje. Iz take miselnosti so potem oblikovali dokumente cerkvenega zbora.

Valter Dermota

SREBRNA ŠTIRIPERESNA DETELJICA

**Rudi
Boršnik**

Ne bojte se, ne gre za praznoverje! Vendar nam ta deteljica prinaša srečo (pa tudi kanček otožnosti, ki jo vedno doživljamo ob minevanju). Srečo, ker je ta deteljica med nami, več, za nas... del nas! To so štirje v zvestobi neomajni sobratje, štirje v posvečevanju sebe in drugih neutrudljivi duhovniki, štirje po duhu živeči kristjani, štirje s presegajočo bližino živeči možje! Zato njihovo petindvajsetletnico globoko doživljamo. BORŠNIK RUDI drži v rokah krmilo inšpektorije, DOLINAR EGIDIJ župnikuje med lžanci, ZUPAN IVAN je orodje odpuščajoče božje ljubezni v želimeljski salezijanski skupnosti, ŽERDIN ŠTEFAN uvaja v isti skupnosti v salezijansko življenje pripravnike — novince.

Prijetno je z njimi pokramljati!

Gospod Rudi, inšpektor, je v svojem izražanju vedno izklesan in nepomirljiv. Z vso vnemo zajema iz sveta Besede. Ta svet je vedno neizrazljiv. Pa vendar...

— Kako vi pojmujeate svoje duhovništvo?

Kot posebno deleženje Kristusovega duhovništva, ki ni le neka odbranost in sprejetje s strani ljudi, ampak najprej posvečenje in poslanstvo s strani Boga. Duhovnik je v službi bratom le v moči nove mistične stvarnosti v sebi: posreduje jim velikonočno skrivnost. Po naravi Kristusovega duhovništva je v žrtvujoči se drži: »Amor sacerdos immolat« je bilo moje novomašno geslo, kar bi lahko v našem jeziku izrazili na kratko: Duhovnik — ljubezen, ki se žrtvuje.

— In vaše temeljno izkustvo?

V letih svojega duhovništva se ne spominjam, da bi tisti, ki so se obračali name, duhovnika, želeli kaj drugega kot pomoči za božje življenje. Občutil sem njihovo zahtevo: ne tebe, »hočemo videti Jezusa« (Jan 12, 21). Pričakovali so od »Kristusovega duhovnika« ne človeško, ampak božje razumevanje, potrpljenje, odpuščanje in ljubezen. In samo to!

— Kdaj ste se najbolj počutili duhovnika?

V intimnem srečanju spokornika z Bogom v zakramentu sprave.

Ko sem posredoval dobro novico odrešenja evangelijsko ubogim v duhu, preprostim in željnim presegati svojo človeško revščino, pripravljenim za sprejem novega življenja.

Ko sem delil zakramente, predvsem maševal in lomil »kruh življenja« mladim, bolnim in trpečim.

— Kdo je vaš vzor, odkar ste začutili duhovniški poklic?

Don Bosko — duhovnik. Prednostna področja njegovega delovanja so bila: oznanjevanje evangelija, oltar in spovedni prostor. Prednostni namembniki njegovega duhovništva: zapuščena mladina. Že v mladih letih sem slišal, kako je Pij XI. cenil don Boska. V svoji okrožnici o duhovništvu pravi o njem, da je »zvezda prve veličine« in ga imenuje »resničnega velikana duhovniške svetosti«, ki jo je dosegel z nesebičnim duhovniškim služenjem mladim, posebno revnim.

— In vaša prošnja Bogu in bratom?

Naj mi pomagajo, da bom zvest svojemu novomašnemu geslu — duhovnik, ljubezen, ki se

žrtvuje — pripravljen živeti duhovništvo Kristusa, dobrega Pastirja: »svoje življenje dam...«

Gospod Egidi, med sobrat kar Ego, je vedno v svetem strahu, da ne bi mogoče vsega storil. Ob srebrni maši mu je zopet vztrepetala duša v vetru Duha in Ognja. Toda, on je »pastir«. In take so njegove besede.

— Kako ste prišli do poklica?

Pravzaprav sam dobro ne vem kako. Kot mlad fant sem na Rakovniku ministriral. Nekega dne sem vstopil po šoli v cerkev brez kaknega jasnega namena. Vem samo to, da sem v cerkvi naenkrat zasluhl, naj postanem duhovnik — salezijanec. In življenje je šlo naprej. Večkrat sem postajal zamišljen...

— Vas je kdo silil v duhovništvo?

Ne, ravno obratno. Mnogi so mi celo odsvetovali. Mama mi je dejala: stori, kar veš, da je prav. Komaj ob novi maši mi je dejala: »Veš, Egidi, to je bila vseskozi tudi moja želja.«

— Če bi bili še enkrat mladi, bi se odločili za isti poklic?

Gotovo! Zavedam se, da lahko samo kot duhovnik izvršim svoje poslanstvo. Hvaležen sem Bogu, da me je sprejel za svojega sodelavca. In še posebej sem hvaležen don Bosku, da me je sprejel v svojo družino. (Vse po telefonu med nevšečno boleznijo.)

Ob g. Štefanu dobiva pogovor priokus blaženosti. Škoda bi bilo prekiniti to rahlo šumečo vodo, ki nas tako osredinja v brezbrežni svet.

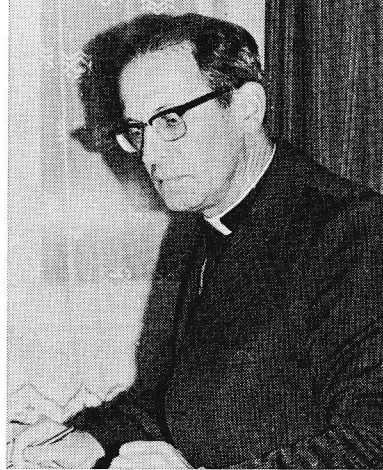
Izpoved srebrnomašnika

Prvotno sem mislil, da po zgledu nekaterih duhovnikov kolegov ne bi obhajal tega jubileja. Pa sem se na prigovarjanje nekaterih sobratov in sorodnikov le vdal in na misijonsko nedeljo v župnijski cerkvi v Črensovcih, kjer sem imel novo mašo, opravil tudi srebrno v povezavi z letošnjim misijonskim jubilejem. Sedaj že lahko priznam, da mi ni žal, predvsem zato ne, ker so me okoliščine praznovanja prisilile, da sem se zamislil v prehojeno pot. Sicer bi vse ostalo v preprosti komemoraciji v mašnem bogoslužju ali obletnici mašniškega posvečenja. Tako sem ponovno zaživel duhovniško in salezijansko življenje.

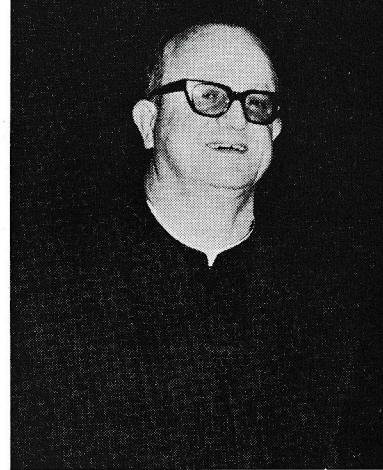
Sem salezijanski duhovnik. Nikakor si ne morem zamisliti, da ne bi bil duhovnik-salezijanec. Najbrž drugačnega duhovništva za mene tudi ne bi bilo. Don Bosko in njegovi salezijanci so bili z menoj usodno povezani. Spoznal sem jih, preden sem znal brati po stricu Jožku, salezijanskem duhovniku, po srečanjih z različni salezijanci, ki so prihajali k nam iz veržejskega ali pa iz murskosoboškega zavoda. Med njimi naj omenim posebej pokojnega Jožefa Bakana, razne mlade salezijance, ki so nabirali za Martinišče, in nazadnje, tik pred mojim odhodom v aspirantat v Veržej, še srečanje s pokojnim Tomažem Kelencem. Don Bosko me je osvojil, ker sem imel zanimanje za tiskano besedo in se-

Egidij Dollnar

Štefan Zerdin

Ivan Zupan

veda tudi za Salezijanski vestnik, ki sem ga rad bral. Nista pa ostala brez vpliva na poklic moja dva obiska veržeskega zavoda v prvih letih osnovne šole. Zdi se mi, da bi me don Bosko vedno »preganjal«, če bi se odločil za kak drug poklic.

Moja duhovniško-salezijanska pot me je vodila iz bogoslovnega semenišča najprej v formacijski zavod na Reki. In zdi se mi, da je prav prva služba dala pečat mojemu poslanstvu, ki se v pretežni meri uresničuje na področju oblikovanja mladih in bodočih salezijancev. To delo sem vsaj dvakrat prekinil in šel v neposredno pastoralno kot župnik.

Za salezijanca v pastoralnih odnosih, pravijo naše konstitucije, je značilno, da je odprt in prisrčen, vedno pripravljen napraviti prvi korak in sprejeti vsakogar z dobroto, spoštovanjem in potrpežljivostjo. Moram priznati, da sem se v teh 25-letih prav v odnosih včasih utrudil in so nekateri bili prikrajšani za salezijansko prisrčnost. (Mi ga pa takega ne poznamo! — op. H. S.) Vem, da sem nekaterim ostal dolžnik, ki so me srečali v življenju. Upam, da mi bo Bog dal še nekaj časa v naslednjem obdobju, da bom to popravil.

Glede mojih služb, zlasti še predstojniških, si nisem nobene sam želel, še manj izbiral; vse sem pa sprejel, ker sem hotel ubogati. Moram priznati, da sem vsakikrat ugotavljal, kako sem nedorasel problemom in kako nepopolno je bilo vse, kar sem naredil. In prav ta zavest nepopolnosti, mi je bila vsakdanji »obrok« Kristusovega križa.

Ob 25-letnici se Bogu zahvaljujem za milost salezijanskega in duhovniškega poklica in ga obenem prosim, naj potrpi z menoj zaradi obresti in počaka na kapital, za katerega upam, da bom ob koncu življenjske poti pošteno vrnil. Vse svoje življenje imam močan vtis, da me nekdo močno spremlja z molitvijo. Ti moji dobri spremljevalci so nekateri že v večnosti, nekateri pa še na zemlji in med njimi je še posebno moja mama; v prvi življenjski dobi me je spremljala s požrtvovalno materinsko ljubeznijo. Zadnja leta me spremlja z molitvijo rožnega venca, zato pa je tudi ona obhajala z menoj vred srebrnomašni jubilej. Saj je moje duhovništvo močno povezano z zgledom, molitvijo in žrtvijo moje mame. Naj ji dobri Bog vse to poplača!

Ob petdesetletnici prihoda salezijancev v Slovenijo sva bila z Dolinarjem posvečena v duhovnika. V času, ko se je zdelo, da za nas salezijance v Sloveniji ni več ne mesta ne dela, so tedanji predstojniki na tak način hoteli dati poudarek jubileju. Z don Boskom so upali proti vsakemu upanju. In niso bili prevarani. Rane vojne so se zacelile in salezijanci v naši domovini so naredili velik korak naprej. Daj Bog, da bi ob stoti obletnici mogli ugotavljati in se Bogu zahvaljevati za poglobitev in utrditev don Boskovega duha v naši inšpektorialni skupnosti.

Omeniti kaj o gospodu Ivanu in ne dati na prvo mesto misijonstvo, bi bilo skoraj — greh! To je navdušenje in idealizem. Nič hudega, če se vedno vse natančno tako ne uresniči. Brez navdušenja ne bi naredili ničesar!

»Če pogledam nazaj na svojih petindvajset let duhovništva, me najprej navda neizmerna hvaležnost Bogu za vse milosti, ki mi jih je naklonil v teh letih, še prav posebna sreča pa se mi zdi, da sem poleg mašništva prejel še redovniški poklic, ki mi pomeni obramba in spopolnitev duhovništva. Vso večnost se ne bom mogel zadosti zahvaliti Bogu, da me je po Mariji Pomočnici pripeljal k don Bosku.

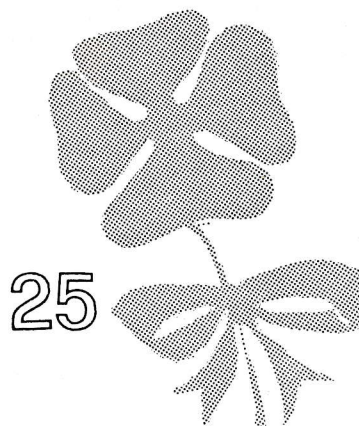
Vendar me danes vznemirja še drugo spoznanje: skrbi me namreč, kako sem Bogu odgovarjal za vse njegove neštete milosti.

Pa še neka druga misel se mi poraja, neko vprašanje, ki je skoraj očitek: kakšno korist ima domača Cerkev od mojih prvih dvajset let duhovništva v bolivijskih misijonih? — Res, ničesar nimam pokazati sobratom; samo pri Bogu je shranjeno, če je bilo sploh kaj dobrega; za sedaj pa me tolaži zavest, da mi je kot salezijancu bila dana milost — kakor vsakemu misijonarju — da sem vsa leta imel v Boliviji veliko trdega in neprestanega dela, bodisi z mladino, bodisi z odraslimi. Samo božja ljubezen in Marijino varstvo me je zdrževalo, da sem vztrajal pri don Bosku, čeprav daleč od domovine in svojih slovenskih sobratov. Prepričan sem, da je vse to tudi sad molitev moje pokojne matere, domačih in tudi dobrih duš v Boliviji... Bogu hvala za vse...

Dragi bralec, se strinjaš, da se v tvojemu imenu zahvalim?

Da, hvala Bogu za klicanje, hvala vam, štiripe-resna deteljica, za odziv, hvala vam vsem, ki ste v duhu z njimi.

STANKO HOČEVAR

DON BOSKOVO

vzgojno poslanstvo

KAKO SI PRIDOBIM OTROKOVO LJUBEZEN

Edini veljavni denar v otroški sobi

Vsaka država ima svoj denar. Kdor hoče kaj kupiti mora plačati v denarju države na ozemlju katere velja tista valuta. Kdor hoče kaj prodati, mora sprejeti v povračilo tisti denar, ki velja v tisti državi. Če kdo hoče s tujo valuto kaj prodati ali kupiti, mora najprej zamenjati tujo valuto v domači denar.

Pri vzgoji imamo otroško sobo kot kraj, kjer se vrši vzgoja. Tudi tukaj veljajo podobna pravila kot v velikem denarnem svetu: pri vzgoji moreš vse kupiti in vse prodati. Toda sredstvo za zamenjavo vzgojnih uslug ni denar temveč ljubezen: ljubezen vzgojitelja do otroka, in ljubezen otroka do vzgojitelja.

Vzgojitelj se mora zavedati, da mora on ustvariti ljubezen, ki bo potem gonilo celotnega vzgojnega delovanja v otroški sobi. V ljubezni je otrok samo odsev vzgojiteljeve ljubezni. Vzgojitelj mora kot pri elektriki najprej ljubezen »inducirati« in vzbuditi in jo šele potem uporabljati za svoje vzgojne cilje.

Dobra ali ustrezna dejanja

Otrok si mora pridobiti dobre delovne navade (kreposti, čednosti). Navade si pridobi s ponavljanjem dejanj: dejanja, ki naj postanejo navada ali rutina, mora otrok izvrševati, in dejanj, ki naj se jih ne privadi, naj jih ne vrši. Vzgojiteljeva glavna naloga je v tem, da otroka pripravi k ponavljanju dejanj, ki naj preidejo v delovno navado in rutino. Ta dejanja zadevajo oblačenje, prehrano, čistočo, igro in počitek.

V otroku so nastavki za vsa dejanja, ki zadevajo oblačenje, prehrano, čistočo, igro in počitek. Otrok si želi, da bi se čim prej naučil oblačenja, obnašanja pri mizi, čistoče, pravičnega načina pri igri in ustreznih navad za počitek. Izredno važno je, da vzgojitelj (zlasti mati) otroka postopoma — kakor je pač zmožen — uči tistih dejanj, ki jih je sposo-

ben storiti. Če bo otrok čutil, da ga ima mati rada in da ga uči dejanj, za katera tudi on čuti sposobnost in pripravljenost, otrok hitro napreduje.

Otrok bo marsikaj skušal narediti »po svoje«. Vendar ta »po svoje« ni v skladu z dobrimi delovnimi navadami. Zato mora vzgojitelj prepričati, da otrok tega ne bo naredil.

Ko se otrok odpove »svojemu načinu izvedbe dejanja« ga to vedno nekaj stane. To mora dobiti plačano ali povrnjeno od osebe, ki ga vzgaja.

Ne »odkupnina«

Pri nekaterih vzgojiteljih gre za pravo kupčevanje ali celo podkupovanje. Če se bo Petrček lepo obnašal (pri mizi, v kopalnici, pri igri, pri spanju) bo dobil bonbonček, čokolado, sladoled ali kaj podobnega. Za neko človeško dejanje bo dobil nek predmet, ki mu bo prinesel malo ugodja. To je uvajanje ekonomskih odnosov v vzgojo. Kakor si moramo za denar vse dobiti, tako tudi otroka v otroški sobi učimo, kako bo za vsako dejanje poplačan z nekim predmetom.

Toda otroci nočejo nobene odkupnine in podkupnine. Otroci se hočejo naučiti medčloveških odnosov. Ti pa niso zgrajeni na ekonomskih načelih povpraševanja in ponudbe temveč na človeških načelih spoštovanja osebnosti.

Spoštovanje otrokove osebnosti

Otrok ni ekonomska dobrina, otrok je oseba. Oseba pomeni človek s svojo lastno usodo, s svojim lastnim ciljem, svojo lastno življenjsko potjo, s svojo lastno odgovornostjo. Tega mnogi starši zaradi otrokove neobglednosti ne vidijo v njem. Zato tudi

z njim tako ne ravnajo. Mnogo bolj enostavno je, če navežejo ekonomske odnose poplačevanja njegovih uslug (odpoved ugodja za neko drugo, večje ugodje).

Tako početje v korenini zatire v otroku spoštovanje do svoje lastne osebnosti, do poštenja in do človečanskega obnašanja. Otrok čuti, da ga ne spoštujejo zaradi tega, kar je v njegovi globini, temveč ga imajo za predmet, s katerim je treba čim bolj poceni priti do svojih ciljev (utešiti njegove »muhe«).

Prava pot do otrokovega srca — ljubezni

V otroku je treba gledati — pred spočetjem, pred rojstvom in zlasti v prvem letu starosti — bodočo svobodno človeško osebo. Zato hoče otroka najprej zavarovati (ne samo prehraniti) in mu dati občutje bivanjske gotovosti. Otrok je najprej bitje, ki se čuti izpostavljen uničenju. Tega se otrok boji. Mati mora vedeti za ta strah in ga pred vsem oprostiti bivanjske tegobe (ne pa samo oblačiti, hraniti). Poleg tega je mati vedno pripravljena zadostiti resničnim otrokovim potrebam. Poleg tega pa otroku v vseh oblikah kot so prigovarjanje, ljubimkanje, božanje, jemanje v naročje, dajanje prsi, skrbi za čistočo itd., kaže, da ga ima rada. Zlasti učenje govorice in hoje da materi mnogo prilike, da naveže otroka nase.

Mati mora vedeti, da so vsi življenjski položaji zanjo prilike, da poveča otrokovo navezanost nase in pokaže otroku svoje nagnjenje, dobroto in ljubezen. S to ljubeznijo bo potem dosegala pri otroku tista dejanja in drže, ki bodo vzgojno najbolj ustrezna.

V. Dermota

MOŽ S PALICO

ki ljubi življenje

Pogovor z Antonom Logarjem

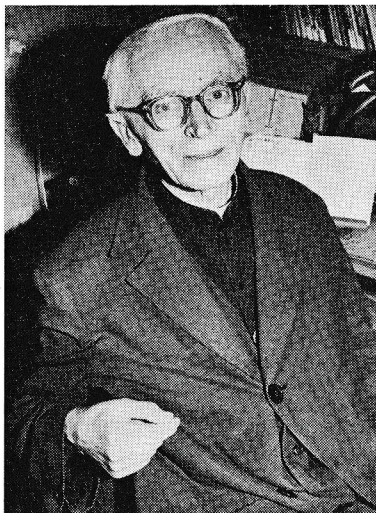
Včasih povpraša kak romar obiskovalec rakovniške cerkve, ali še živi Logar? Kaj le počne? Je zdrav? Koliko let zdaj ima? Da, gospod s palico še živi. Zjutraj in zvečer ga najdete v spovednici, ob nedeljah in praznikih pa ves dopoldan. V letih je že, vsak dan si obvezuje tisto nogo, na kateri ima velik čevlji. Opoldne se sprehaja, okrog parka, pri Lurški, poleti se sprehodi po sadovnjaku, četudi navkreber, on gre, vzpenja se. Nagovorite ga! Ustavil se bo, v obraz se mu razlije veder nasmeh, pri 88. letih neprisiljen, poleten — z mirom tistih, ki so ljubili življenje, kot se je odpiralo vsak dan.

Diplomiral je iz klasične filologije na filozofski fakulteti v Ljubljani; pedagoški izpit je naredil pri Kidriču in Ozvaldu. Usposobljen za profesorja, za učitelja, delal pa je to, kar so hoteli drugi. V Veržej mu ni bilo dano iti. Tam je bila gimnazija, ki so jo vodili salezijanci. Potrebujemo te v Ljubljani. Logar je poslušal. Ostal je v Ljubljani, na Rakovniku. Do danes. Deležen oblasti šestih inšpektorjev in 22 ravnateljev. Inšpektorjem je bil 28 let svetovalec, profesor latinščine in grščine, je bil potem dvajset let ekonom, občasno pa je kaj listal po grških in latinskih knjigah, le malo časa je učil klerike na Radni. Največkrat pa se je ubadal z ekonomskimi posli, dvajset let ni majhna doba.

Kako neki je prišel do salezijskega poklica ta mož s palico?

V starosti 8. let me je Anton Hribar Korinjski, kaplan na Dobrovi, izbral za mašnega strežnika. Tako sem kako poldrugo leto hodil pol ure daleč v župnijsko cerkev ministrirat. V tem času so me priporočili trnovskemu cerkovniku Jerneju Bizjaku za pomočnika. Tudi tukaj sem preživel nekako poldrugo leto, zvonil, hodil navijati cerkveno uro, snažiti cerkev, kar je bilo večkrat zelo naporno, ker so takrat slikali cerkev in pustili vsak večer umazano cerkev.

Leta 1902 se je salezijska nasebina na Rakovniku lepo aklimatizirala. Duša vsega razgibanega apostolata je bil duhovnik Alojzij Val. Kovačič.

Dobri prijatelji so me priporočili na Rakovnik v oddelek za tako imenovane Marijine sinove, tj. za salezijske poklice. Stari grad in dve stranski stavbici sta bili natrpani gojencev. Nekateri smo spali prve mesece celo v podstrežju starega gradu.

Ker sem imel samo dva razreda osnovne šole, so me pripravili na izpit iz 3. in 4. razreda in me vpisali na 2. klasično gimnazijo, kamor sem hodil z Rakovnika tri leta.

Nato sem prosil za sprejem na salezijsko zasebno gimnazijo v Osvienčimu in tam skončal 4. gimnazijski razred. To je bilo 1907. To leto se je odprl noviciat in klerikat na Radni, kamor smo se preselili vsi, kar nas je bilo Slovencev, skupaj s Poljaki. Ker so bili Poljaki v večini, je bil občevalni jezik na Radni do 1917. poljski. Ravnatelj in magister je bil Peter Tirone.

Državno maturo sem napravil v Gorici leta 1912. Leta 1913 so me poslali v bogoslovje na Gregorijanski univerzi, ki ga pa nisem mogel skkončati, ker je Italija 1915. stopila v vojno in nas Avstrije izgnala.

Predstojniki so uredili zasilno bogoslovje v Osvienčimu, kjer sem bil posvečen leta 1917 in nato prišel v Ljubljano.

Na Rakovniku sem dobil naročilo, da naj organiziram obrtno šolo, ki je v 4. letih dobila pravico javnosti.

Istočasno sem obiskoval na univerzi oddelek za klasično filologijo in napravil diplomski izpit s pravico poučevanja v vseh gimnazijskih razredih.

Nekaj let sem poučeval naše klerike. Eno leto sem bil magister novincev na Slovaškem, tri leta ravnatelj na Knežiji, nato sem bil več kot pol leta bolnik, ker me je avto povozil.

Veliko dela je dajala tiskarna skupaj s knjigovoznico in klišarno. Ko pa tega dela ni bilo več, je bilo veliko drobnega prevajanja za uporabo med mladino o počitnicah.

Rajni Volčič mi je tudi določil spovednico, ki jo še danes imam. Nisem si jo sam izbral. Od tedaj tu presedam, spovedujem, delim odvezo. Dolga leta sem pridigal, potem mi ni šlo več. Bilo je dovolj mlajših. Sedaj pa tudi ne mašujem več v cerkvi, pač pa v sobi; somaševanje mi ne gre. Kaj bi jaz s palico poleg drugih?

Radi ste čebelarili? Vsak ima svoj konjiček, jaz sem čebelaril. Čebelice so lepe živalice, zgovorne v svojem delu. Kakšno leto je bilo bogato. Vozil sem čebele tja pod Krim. Takrat so pridelale veliko medu. Tam je veliko smrek, jelk, to jih zaposluje.

O čebelah rad govorim, vendar samo toliko, kolikor ga vprašaš. Kaj več ne bo povedal. Tako kot o sebi. Nič ne zveš, kaj misli. Le včasih tako na hitro, ti pove nauk v strnjjenih, klenih besedah, pa prijaznih, da ostaneš kot pri bit. Ob modrosti tega moža s palico. Bog, kaj pa Bog? Vaša osebna spoznanja o njem? Vsaka ura ima urarja. Svetovna ura točno teče. Vse, vse ima svoj veliki vzrok. Pa evangelij, to je sveta zgodovinska knjiga. V nji prejemamo razodetje, potrjeno z neštetimi čudeži.

Samo Janko, Vinko, Lojze in toliko drugih, s katerimi je toliko let bival gospod iz spovednice, gospod molitve, gospod rožnega venca — samo ti in toliko drugih povedo o njem, skromnem, pobožnem, tihem gospodu, modrem in vselem salezijancu, o trpinu brez jamranja, o prevajalcu, vztrajnem in doslednem. Svoj poklic ste vzljubili? Rad ste salezijanec? Nekaj samoumevnega je šlo čez njegov obraz. Se razume, se razume. Vedno sem bil Bogu hvaležen za to milost, vedno, in mu vedno tudi bom. Rad imam don Boska. Kaj pa ti? Tudi, tudi, gospod. Začneš duhovniško pot in greš naravnost, naravnost, nikdar na levo in ne na desno. To je bila moja pot. Zato brevirja nisem nikdar opustil, nobene molitve, ki mi jo je določala redovniška poklicanost. Zakaj bi ne živeli tega življenja v soglasju z božjo voljo?! Naj bo vedno le fiat, fiat. Nekateri so res le teoretični ljudje, filozofirajo, kar naprej filozofirajo, delajo pa vse po svoji glavi. Življenje ni igrača.

Toda pazi, ne piši karkoli. Imate palico gospod. Z njo lahko dosega moj hrbet. To že, toda kdo naj doseže z njo tvojega jezika?

Jani Ravenko

OKROGLA MIZA

salezijanskih laikov

PRVI MEDNARODNI KONGRES SALEZIJANSKIH SOTRUDNIKOV V RIMU

Apostolsko navzoči v svetu, da prinesemo Kristusa mladini

Ob stoletnici Zveze salezijanskih sodelavcev se je zbralo v Rimu (30. X.—3. XI.) v centralni hiši salezijanske družbe nad 400 delegatov iz 560 centrov in 40 narodov celega salezijanskega sveta. Zborovalci so hoteli poglobiti svojo apostolsko navzočnost v Cerkvi in delovanje v don Boskovem duhu za zupničeno mladino. Kot pomembna veja velike salezijanske družine želijo biti s svojimi 200.000 člani v pokoncilski Cerkvi še bolj apostolsko učinkoviti. Za program svojega kongresa so izbrali tematiko: Prizadevanje salezijanskega sodelavca v DRUŽINI, CERKVI in DRUŽBI. — Istočasno pa so imeli v Grottaferrati, blizu Rima, svoj evropski kongres mladi sodelavci (2. do 5. november) s temo: Salezijansko poslanstvo EVANGELIZACIJE s katehizacijo in misijoni. — Vse sodelavce obeh kongresov kakor tudi salezijance in salezijanke je papež prisrčno sprejel v posebni avdienci.

Tukaj objavljamo delo in potek kongresa, vtise delegata »Darka«, ki je s podpisanim zastopal naše sodelavce, in papežev govor v celoti.

Končal se je prvi mednarodni kongres salezijanskih sodelavcev

OBNOVLJENO PRIZADEVANJE V DRUŽINI, V CERKVI, V DRUŽBI

Svojim sodelavcem je don Bosko takole rekel: »... vaše delo mora pretrpeti nekatere mlačne kristjane in poglobiti moč ljubezni... ustanova se bo razširila v vse dežele... Prišel bo čas, ko bo ime salezijanski sodelavec pomenilo dober kristjan.« To je neke vrste duhovna oporoka, ki jo je Svetnik zapustil peščici svojih učencev, da bi uredili poklicnost k svetosti v svojih družinah in dajali svoje moči na razpolago Cerkvi.

Kaj je zbralo več kot štiristo salezijanskih sodelavcev na njihov prvi svetovni kongres? Predvsem načrtovanje dela v poslanstvu, h kateremu jih je poklical Cerkev.

Kongres sovpada s stoletnico življenja salezijanskih sodelavcev. To je bila priložnost, da so pregledali prehojeno pot, ugotovili sedanje stanje in napravili načrte za prihodnost. To so uspeli v štirih dneh, ki so bili nabiti s pogovori, razmišljanji. Predstavniki salezijanskih sodelavcev so prišli iz vseh koncev sveta. Zlasti močno so bili zastopani evropski sodelavci. Zborovalci so razpravljali o svoji poklicnosti in o svojem vključevanju v delo Cerkve. Na osnovi dosedanjih izkušenj so natančno določili delovne smernice, ki bi jim omogočile nov zagon in uspešnejše delo tako v družinah kot tudi na področju Cerkve in družbe.

Poleg tega so tudi preverjali učinkovitost novega Pravilnika salezijanskih sodelavcev iz leta 1974, ki je bil do sedaj v poskusnji. Besedilo so prilagodili potrebam modernega časa, gorečim sodelavcem pa odprli nove možnosti delovanja.

Vse zborovalce je pozdravil salezijanski vrhovni predstojnik Alojzij Ricceri že v soboto 30. oktobra. Delo kongresa pa se je začelo v nedeljo 31. oktobra, ko je somaševanje sto duhovnikov vodil kardinal Moreira Neves, podpredsednik Sveta za laike.

Zborovalci so se nato preselili v veliko dvorano glavne hiše naše družbe in za uvod poslušali člana vrhovnega sveta salezijanske družbe, Janeza Rainerija, ki je predstavil naloge kongresa, nato pa orisal stoletno delo salezijanskih sodelavcev. Na kratko je označil posamezna obdobja Zveze sodelavcev od 9. maja 1876 do danes. Zlasti pa je poudaril najvažnejše trenutke v življenju Zveze, ko so sodelavci v svoji neutrudni aktivnosti pokazali veliko pastoralne ljubezni, mladostnega dinamizma, optimizma, žrtev. S tem so uresničevali poseben stil življenja, za kakršnega jih je navdušil don Bosko.

V družini

Naslov prvega predavanja, ki ga je imel salezijanski sodelavec iz Španije, Izidor Barneto, je bil: Aktivnost salezijanca v družinskem življenju. Predavatelj je govoril o oblikovanju tečajev, ki naj bi služili kot priprava na zakon. Zlasti je poudaril dejstva, do katerih se je sam dokopal v dveletni praksi. Dva salezijanca

in neka družina sodelavcev so v tem času ustanovili šolo za tiste, ki oblikujejo krščanske družine. Potrdilo takega apostolata salezijanskih sodelavcev so besede papeža Pavla VI., ki jih je rekel v neki avdienci skupinam »Notre Dame«. Te namreč širijo družinsko duhovnost. »... Za graditev vesoljne in krajevne Cerkve je treba začeti enostavno z gradnjo domače Cerkve, ki je krščanska družina. To delo je nenadomestljivo.«

Po končanem predavanju je bilo delo v skupinah. Govorili so o posameznih vidikih ter predložili, kje in kako morajo salezijanski sodelavci služiti »družini«. Le-ta je vedno bolj osamljena in obsojena, da se oblikuje sama. Kar vrstili so se napotki, predlogi in zaključki, kako pomagati družini k neprestani rasti in jo obvarovati pred skrajnostmi.

V cerkvi

Na popoldanskem zasedanju je bilo najprej poročanje posameznih skupin. Vsaka skupina je dala vrsto izjav in informacij. Čutilo se je, da so bile besede izraz prakse. Nato je sledilo drugo predavanje z naslovom: Prizadevanje sodelavca v Cerkvi, ki ga je imel Argentinec Robert Ingaramo.

Govornik se je skliceval na 2. vatikanski koncil, ki govori o odnosu med Cerkvijo in laiki, ter ponovil znane stvari, ki jih Cerkev pričakuje od laikov pri evangelizaciji sveta. »Razvidno je,« je rekel med drugim Ingaramo, »da je Cerkev razumela, da lahko vrši svoje poslanstvo v svetu prek prizadevanja laikov, kajti vsi moramo delati za zveličanje.« V nadaljevanju je predavatelj omenil tudi velike težave, ki jih salezijanski sodelavci srečujejo pri svojem delu skoraj povsod: težave pri vključevanju v župnijsko delo, razdrobljenost moči, včasih tudi nesprejemljivost s strani škofijskih duhovnikov.

Tudi po tem predavanju so zborovalci delali v skupinah, razmišljali ter dajali predloge za lažje vključevanje sodelavcev v delo Cerkve. V poročilih so posamezne skupine zopet poudarile, da je treba gledati na Cerkev kot na božje ljudstvo. V to Cerkev se je treba vključiti in storiti vse, da se zavaruje pravičnost, zaščititi javna morala in da se izboljšajo življenjski pogoji.

V družbi

Drugi dan kongresa se je začel s somaševanjem, ki mu je predsedoval kardinal Carpino. V homiliji je povezal delo kongresa z liturgičnim praznovanjem Vseh svetnikov. Zborovalce je

spodbudil, naj obnovijo svoje prizadevanje in sodelovanje s Cerkvijo v poslanstvu evangelizacije. S temo: **Prizadevanje salezijanskega sodelavca v družbi** — pa je delo v kongresni dvorani začel profesor socialnih ved Jožef Giannantonio. Poudaril je aktualnost laiškega apostolata kot dolžnost vsakega kristjana. Še posebej pa je podčrtal poklicanost salezijanskih sodelavcev k skrbi za reševanje mladih. Na koncu je predavatelj dal sodelavcem vsega sveta čisto konkretna navodila, kako bi svoje sile uporabili na čim bolj učinkovit način. To je namreč delikatno področje apostolata. Nazadnje je

predložil še ustanovitev Centra za socialne študije. Ta naj bi pripravljali in organizirali tečaje, ki bi sodelavcem pomagali do strokovne podlage. Omogočili bi jim lažje vključevanje v družbo, v kateri živijo.

Kardinal Garrone (prefekt kongregacije za katoliško vzgojo) je predsedoval somaševanju tretji dan. V homiliji je močno poudaril ljubezen, ki je bila značilnost don Boskovega delovanja.

Med rednim delom tega dneva so predložili še nebstvene spremembe za novi Pravilnik, ki je bil potrjen. Posebno so poudarili misijonsko razsežnost apostolata salezijanskih sodelavcev.

Prvi svetovni kongres salezijanskih sodelavcev se je zaključil pri sv. Petru s somaševanjem dvestopetdesetih salezijancev, ki jim je predsedoval vrhovni predstojnik Alojzij Ricceri. Po maši je bila avdienca, kjer je papež sprejel samo salezijansko družino.

Tako so sodelavci pomen svojega obstoja in delovanja temeljito pretresli. Pregledali so preteklost, analizirali sedanost ter svoj pogled usmerili v bodočnost. Velika salezijanska družina se je ponovno zavedala svoje odgovornosti in apostolskega poslanstva v don Boskovem duhu v službi Cerkve.

J. Novak

DOŽIVETJE BRATSTVA

Izredno me je razveselilo povabilo salezijanskih predstojnikov, da bi se kot prijatelj salezijancev in občudovalec don Boska udeležil Kongresa salezijanskih sodelavcev ob stoletnici njihove ustanovitve. Vedno namreč rad preživim kako urico med salezijanskimi sobraty, med tistimi, ki so mi utrdili ljubezen do Boga in Marije tako, da je niti viharji življenja niso mogli popolnoma uničiti. Razen tega so mi dali tudi priliko ponovno videti Rim, doživetvi naš krščanski Rim, kar mi je vedno vlivalo v srce tiho ljubezen in ponos.

Sprejel sem ponudbo, gremo v Rim, gremo k salezijancem!

Pozno zvečer se je zbrala naša skupnica na postaji. Gneča, borba za prostor. Že smo bili pripravljeni prebiti vso noč na hodniku, ko nam je iznajdljiva bratska ljubezen našla prazen kupe, tako da smo še kar ugodno prestali težave potovanja in jutraj spočitni stopili na rimske ulice. Iz vrveža železniške postaje smo pohiteli v zavod, ki ga je zgradil še sam don Bosko in v njem tudi občasno prebival. Obiskali smo njegovo kapelico in cerkev Srca Jezusovega. Na dvorišču v živčavu gojencev sem se z veseljem spomnil tudi svojih dijaških let (moj oče bi rekel divjaških).

Po kratkem odmoru smo se že peljali po vijugastih, prenatrpanih ulicah na cilj našega potovanja. Skozi urejen park do ogromnega poslopja, v katerega je vgrajena tudi cerkev v modernem slogu, vendar z močno simboliko naše težnje po nebesih. Nad vsem pa čudovit mir, le v daljavi rimsko mesto in rimski griči. To je torej centralna hiša salezijanske družbe. Tu že nekaj let živi vrhovni predstojnik s svojimi svetovalci in vsem aparatom, ki je potreben, da uravnava salezi-

jansko delo po vsem svetu, ki ga pozivlja don Boskov duh v vseh salezijancih, sodelavcih, sestrah, bivših gojencih in drugih prijateljih don Boska.

Vrhovnega predstojnika sem si zamišljal, da je malo manj kot papež. No, že na prvem sestanku sem ugotovil, da je tudi on predvsem salezijanec. Četudi mu je življenje naložilo že precej križev, je še vedno izredno živahen, duhovit, šaljiv in obenem skromen. Oblečen redno v talar, a srebrno bele lase pokriva s čepico, ki jo potegne iz žepa. V avli in na hodnikih se pogovarja z vsakim, deli podpise, zapoje z nami in se brezskrbno smeji dobri šali. Med predavanji in debatami pozorno sledi in je vedno pripravljen razložiti nejasnosti ali rešiti kak problem.

Javimo se v sprejemni pisarni, kjer nam odredijo bivališče za nekaj dni, preverijo poverilnice in dajo dokaj obsežno mapo kongresnega materiala. Prišli smo med prvimi, zato smo mogli mirno opazovati grupe, ki so prihajale: razigrani Španci, glasni Italijani, resni Indijci, nekaj črncev, pa duhoviti Francozi, pa Angleži, Avstralci, Portugalci, Brazilci, Argentinci in še in še. Pred večerom je bila zbrana množica ljudi z vsega sveta, kjer poznajo don Boska in njegovo ljubezen do mladine, kjer posebno častijo Marijo Pomočnico in se trudijo uresničiti don Boskove zamisli.

Ob prvem mraku smo se zbrali v prekrasni dvorani, ki je z lahkoto sprejela vse navzoče in omogočila vsakemu, da sledi govorom in dialogom v enem od petih svetovnih jezikov. Pred nami na veliki tabli je bilo označeno: 100-letnica salezijanskih sodelavcev — Svetovni kongres salezijanskih sodelavcev. Na največji tabli pa program kongresa: Skrb za družino, za Cerkev, za ljudi.

Za pozdravnimi govori in formalnostmi so se skozi tri dni vrstila tehtna predavanja, debate, delo po krožkih, sklepi, pripombe. Na kraju je bil sprejet nov pravilnik salezijanskih sodelavcev, veliko koristnih sklepov za naše bodoče delo. Ko smo predzadnji dan sprejeli zadnji sklep, je bilo že pozno v noč. Bili smo utrujeni, toda veseli, v pripravi, da smo smeli sodelovati pri koristnem delu, pri delu skupaj z don Boskom za Boga in za duše, katerih rešitev je bil edini cilj ustanovitelja salezijanske družbe. »Daj mi duše« velja tudi danes, čeprav z modernejšimi sredstvi in prijemi, toda vedno v salezijanskem duhu.

Moči in milosti za vse to delo smo črpali v domači kapeli, ki je sicer moderna in preprosta, sili pa vernika k zbranosti in premišljevanju. Skoro vse jutranje koncelebracije so vodili kardinali, od katerih je vsak imel priložnostni govor in nazadnje pozdrave posameznim skupinam v petih ali šestih jezikih. Višek pa smo doživeli zadnji dan v baziliki Sv. Petra, ko je vsem sodelavcem maševal sam vrhovni predstojnik, Luigi Ricceri, po maši pa nas je v posebni avdienci sprejel sveti oče Pavel VI. Ne čutim se sposobnega, da bi opisal ta sprejem. Če bi hotel pričarati vam vse vzklake, navdušenje, solze in smeh, bi verjetno pokvaril vse. Sprejem pri Kristusovem namestniku je predvsem vera v njegovo službo in poslanstvo, je čustvo ljubezni in spoštovanja, je globoko priznanje za napore in trpljenje, ki jih sveti oče preživlja, je pa tudi izraz pripravljenosti za pomoč in žrtve. Kdo naj to opiše? Vse to lahko človek le doživi, shrani v svoje srce in ponese s sabo kot popotnico, ki ga bo hranila še dolgo.

LAUDEMUS VIROS GLORIOSOS !

Hvalimo vrle može!

V poučnih knjigah stare zaveze je mnogo spisov o modrosti: Pregovori, Knjiga modrosti, Pridigar, Jobova knjiga in končno Sirahova knjiga. Bog govori tudi po modrih ljudeh, ki izražajo svojo modrost v pregovorih. Sirah najprej razloži kaj je modrost, nato navede v 43. poglavjih najznačilnejše izreke modrosti in se končno obrne na bralca in reče: »Sedaj pa hvalimo vrle može, svetovalce s svojo razumnostjo in vidce vseh reči s preroškim darom« (44, 1—3), ter izmed množice imen izbere Noeta, Abrahama, Izaka, Jakoba, Mojzesa in druge, ter navaja njihova dela. Svetopisemskemu piscu je mnogo do tega, da ne samo pokaže modrost, temveč da jo tudi pokaže na ljudeh, ki so po njej živeli.

Stara salezijanska navada

Mladi novinci so se pripravljali na salezijansko življenje in delo med drugim tudi z branjem življenjepisov znamenitih salezijancev. Vsakdanje branje konkretnih uresničenj don Boskovih idej v delu in življenju njegovih najbolj privrženih sinov, je dajalo mlademu salezijanskemu rodu tisto življenjsko konkretnost, ki je nujna, da lepe nauke ne samo z veseljem poslušamo temveč, da jih tudi zvesto izpolnujemo.

Don Bosko je poznal čudovito privlačno silo konkretnih zgledov.

Zato je med prvimi spisi napisal celo vrsto življenjepisov mladih fantov: Alojzija Comolla, Mihca Magoneja, Dominika Savia, Frančiška Besucca. Vse to v kratki dobi desetih let. Pozneje je v »Katoliškem berivu« dodal življenjepise papežev, mučencev in drugih katoliških mož. Šlo mu je za to, da bi lepa življenjska gesla prikazal v obliki konkretnih življenj. Saj je znano, da besede mičejo, vzgledi pa vlečejo.

Vsak ima, kar si zasluži

Stari rek pravi: vsak ima take predstojnike, kakršne si zasluži! Zasluži si jih pa s svojim življenjem: če lepo živi, ima dobre predstojnike, in če slabo živi, ima slabe predstojnike. Eno izmed znamenj, da nekdo živi dobro je to, če se ravna po izročilih svojih prednikov. Zato je zame marjanje zanimanja za to, kako so živeli naši predniki salezijanci, znamenje revnega in malo gorečega salezijanskega življenja. Ti salezijanci so v svojem življenju uresničili don Boskov salezijanski ideal in ga uskladili z življenjskimi pogoji pri nas. Prav ta modrost prilagoditve don Boskovih zamisli našim razmeram je tisti vidik, ki bi ga moral vsak salezijanec in salezijanski sotrudnik imeti pred očmi pri svojem delu in poslanstvu.

Imeli smo velike može

V 75-letni zgodovini naše salezijanske province na Slovenskem smo imeli zares velike može. To se vidi iz del, ki so jih uresničili. Prišli so maloštevilni in začeli z delom za zapuščeno mladino, z dečki v »poboljševalnici« na Rakovniku v Ljubljani. Toda kmalu je ob starem gradu zraslo veliko moderno poslopje za obrtne šole in nato še cerkev Marije Pomočnice. Na drugem koncu Ljubljane, na Kodeljevem je prav tako zrastel dom za mladino in velika cerkev sv. Terezije Deteta Jezusa. Kakor da bi se salezijanec silno mudilo, so po desetih letih bivanja zgradili velik zavod za poklice v Veržetu, nato zavod v Murski Soboti in zavod v Celju. Vsi ti zavodi so bili polni mladine. In vzdrževanje te mladine je bilo prav tako veliko vprašanje kot gradnja zavodov in cerkva. Mogoče celo večje, ker nihče ni videl kakih konkretnih uresničitvev v zgradbah.

Vse to so vodili naši vrli slovenski salezijanci. Naj omenim le najpomembnejše: Alojz Kovačič, Jože Povše, Jože Valjavec, Franc Kastelic, Franc Walland, Franc Kmetič, Franc Dündek. Še bi lahko naštevati. Vendar ne smemo pozabiti Jožefa Tkalca, ki je šel po plačilo za svoje trude in delo 8. oktobra 1976.

Papež je odšel, luči so ugasnile, mi pa smo se tiho razšli. Kongres salezijanskih sotrudnikov je minil. Odhajali smo domov polni navdušenja in dobrih sklepov.

Kongres je minil, toda ostal je Rim. Še po treh dneh smo se srečavali na trgu Sv. Petra, v vatikanskih muzejih, po trgovinah za spominki, na salezijanski univerzi, v don Boskovi cerkvi in še in še na stoterih krajih, ki pomenijo naš, krščanski Rim.

Tudi naša skupinica je še ostala. Obiskali smo naše brate, ki že več let študirajo na rimskih univerzah. Prinesli smo jim delček domovine in veliko krščanske ter salezijanske ljubezni. Vsi skupaj smo imeli še eno čudovito doživetje: sveto mašo na grobovih mučencev v Kalistovih katakombah.

Zopet sem v zadregi, kaj naj napišem, kaj naj rečem. Tudi to je treba doživeti. To je doživljal Janko Novak, ki je pri sveti daritvi tako iz srca in doživeto improviziral vse prošnje in molitve, da so se naša srca še bolj odprla in so naše misli iskale med temi grobovi pričevalce ljubezni. Tu čakajo vstajenja - bratje prve Cerkve, ki plove naprej skozi viharje in pretrese življenja do konca dni.

Zvečer smo se spet znašli v vrvežu železniške postaje, utrujeni smo se posedli v kupeje in se zatopili v svoje misli.

Vlak je zapiskal. Kmalu smo tam v daljavi še gledali lučke Rima, nato nas je sprejela temna noč. Ko smo zjutraj zapuščali vlak, smo rekli samo še: Hvala Bogu, lepo je bilo!

Darko

Človek, ki ga je očaral don Bosko

Kdor je kot otrok videl toliko sveta — Budimpešta, Bridgeport v ZDA — in se srečal s tolikimi različnimi ljudmi od trgovcev do delavcev in intelektualcev, ni mogel biti nepoučen v izbiri svojega življenjskega cilja in poti. Moglo ga je pritegniti samo najlepše in najvišje. Jože Tkalec je preko salezijanskih gojencev in preko mladih salezijancev prišel v stik z don Boskom. Don Boskov lik — takrat don Bosko še ni bil proglašen niti za blaženega niti za svetnika — ga je prevzel in mu zagotovil, da bo prav ob njem, v Salezijanski družbi mogel najti zadoščenje svojih najglobljih teženj in želja.

Imel je priliko, da se je v don Boskovi domovini, v Piemontu, seznanil s pristnim salezijanskim duhom in videl uresničevanje velikih del, ki jih je Bog po Mariji Pomočnici in don Bosku vršil na svetu.

V mladem salezijancu je rasla odločna volja, da hoče v duhu in po zgledu velikega Marijinega učenca in uspešnega vzgojitelja delovati v svoji, na novo ustanovljeni domovini. Prav misel na don Boska in zvestoba njeaovemu življenjskemu programu sta mu bila tisti vodnik, ki mu je omogočil, da se je znašel v še tako zamotanih položajih.

Čistosti prvo mesto

Danes ni moderno govoriti o čistosti. Kdor si drzne govoriti o tem predmetu, je navadno ocenjen za zaostalega in nazadnjaka. V času ko so prišle na površje biološke in vitalne vrednote, je nevarno plavati proti toku in govoriti in načenjati to temo. Tudi

salezijanci so postali strahopetni in si ne upajo več govoriti o čistosti, čeprav vemo, da je prav čistost don Boska in salezijansko družbo naredila veliko.

Jože Tkalec je imel hrbenico. Ko je spoznal don Boska, se je navdušil tudi za njegov življenjski slog in s tem za čistost. Dasi čistost v teoretsko-teološkem pogledu ni prva niti druga, niti samostojna krepost, pač pa je samo potencialna čednost zmernosti, je v praktičnem vzgojnem delu brez dvoma za ljubeznijo najbolj pomembna. Salezijanec naj bi po don Boskovo ljubil svoje gojence tako, da bi oni to čutili, obenem naj bi z njimi ravnal, kakor da bi bili zdrobljivi. To ravnanje terja preizkušeno čistost salezijanskega vzgojitelja.

Ko je bil desetletja duhovni vodja bodočih duhovniških, redovniških in salezijanskih pripravnikov, je ta vidik njegovega ocenjevanja vzgojnega dela znova in znova priplaval na površje. Brez nekompromisne čistosti je danes nemogoče biti duhovnik, kaj šele redovnik salezijanec, je imel navado reči.

Izredna delavnost

Don Bosko je bil eden izmed največjih delavcev na svetu, saj je počitku dajal le tri ali kvečjemu štiri ure na dan. Ves ostali čas je vzgajal dečke ali zbiral sredstva za vzdrževanje in gradnjo svojih ustanov ali bil zaposlen v dušnem pastirstvu. To nenehno delavnost je tudi Jože Tkalec prevzel od svojega vzornika. Jaz se ga spominjam kot ravnatelja v Veržeju, kot voditelja sal. sotrudištv na Rakovniku, kot ravnatelja v Zagrebu in župnika v Mužljji. Vedno je bil zaposlen z več nalogami naenkrat, dasi se je z vso dušo posvečeval samo enemu poslu. Ko je bil na odmoru ali pri mizi, je pripovedoval ali kaj delal, ali skušal zbuditi zanimanje sogovornika za nalogo, ki jo je imel prav takrat v rokah. Če ni bilo ne enega ne drugega, je govoril o bodočih nalogah salezijanske družbe v naši domovini.

Spreten izvrševalec poslov

Pri toliki dejavnosti ga je odlikovala velika spretnost v opravljanju poslov. Saj tudi ne bi mogel toliko narediti, če ne bi bil tako spreten in ročen.

Predvsem je skušal dobiti pravi pristop do vsakega človeka, svojega sodelavca. Razložil mu je svoje načrte. Če je naletel na zanimanje, ga je vprašal, če bi hotel sodelovati. Ko je pristal, mu je pokazal različne možnosti so-

delovanja. S tem ga je navadno že pridobil za svojega sodelavca. Hotel je prepričanih pomagačev, ki so bili navdušeni za delo in so znali s svojo pobudo samostojno vršiti naloge.

Velik častilec Marije Pomočnice

Pri toliki zavzetosti za don Boska gospod Jože ni mogel pozabiti na Marijo Pomočnico. Kakor je Marija Pomočnica vodila don Boska, tako vodi tudi vsakega salezijanca. Toda eni se tega zavedajo, drugi pa ne, eni se ji pustijo voditi, drugi pa ne. Ne gre za to, »da je Marija Pomočnica zapustila salezijance, temveč salezijanci so zapustili Marijo Pomočnico« je imel navado reči.

Marija Pomočnica je don Boska vodila iz dneva v dan, od enega podjetja do drugega. Don Bosko si brez Marijinega odobrenja ni upal lotiti nobenega odgovornejšega načrta, četudi je bil sam tako spreten v poslih in uspešen pri delu. Kako naj bi si potem don Boskovi sinovi salezijanci upali storiti kaj brez Marije Pomočnice, bodisi pod njenim vodstvom, bodisi z njeno pomočjo.

Skrb za skupno življenje

Jože Tkalec bi prav lahko svoja zadnja leta ostal v Mužljji: saj je to dobro stoječa fara, z lepim domom, kjer je veliko prostora, in so ga ljudje zelo čislali in radi imeli. Toda on je hotel v salezijansko skupnost. Tako je zadnja leta preživel v Želimljem. Ne morda zato, da bi mu v materialnem pogledu šlo bolje, temveč zato, ker je kot redovnik čutil, da je njegovo mesto v skupnosti.

Danes, ko redovniki tako radi uhajajo skupnosti ali poiščejo razloge in pretveze, da so daleč od skupnosti, je prav ta vidik še posebno važen. Če si redovnik, ne moreš živeti zunaj skupnosti, je imel navado reči.

*

Človeški in redovniški lik Jožeta Tkalcja je tako bogat, da bi lahko z njim napolnili celo knjigo. Mogoče se bo kateri njegovih sobratov lotil te naloge.

S tem bi predvsem mi salezijanci in sotrudniki dobili zglednika za naše življenje. Če mi ne bomo čislali in slavili svojih velikih mož, kdo jih bo potem? In tisti, ki ne zna čislati veličine ljudi, tudi ni vreden, da bi z njimi živel.

Valter Dermota

MOLIMO

za naše rajne

JOSIP TKALEC

Salezijanska skupnost se je poslovila od svojega zvestega in dobrega sobrata, **Josipa Tkalca**, v Želimljem v sredo popoldne, dne 13. oktobra 1976.

V njegovem 80. letu ga je Kristus obiskal še z zadnjo veliko preizkušnjo: zaradi gangrene so mu odrezali nogo. Ob pogledu na njegovo redovniško in duhovniško življenje si drznemo reči o njem, kar je dejal o sebi sv. Pavel: »Zdaj se veselim v trpljenju za vas in na svojem telesu dopolnjujem, kar nedostaja Kristusu-ovim brudom, za njegovo telo, ki je Cerkev« (Kol 1, 24).

Že 14-letnega ga je Gospod poklical iz njegove Prekmurske zemlje v don Boskovo bližino v salezijanske šole blizu Torina. Pot njegovega poklica ni bila lahka. Preizkušnje so ga izgradile v kleno osebnost, ki se je jasno zavedala svojega salezijanskega in duhovniškega poklica in poslanstva. Pri vsem tem pa je bil izredno odprt za mladi svet: vse življenje je bil vzgojitelj po zgledu in nauku Janeza Boska, tudi ko je na jesen svojega življenja delal v župniji, posebno pa še kot spovednik.

Že tri leta po mašniškem posvečenju v trapistovskem samostanu v Rajhenburgu leta 1925 so mu predstojniki zaupali ravnateljsko vzgojiteljsko službo v salezijanskem semenišču v Veržeju, čez nekaj let pa v zagrebškem nadškofijskem internatu za gimnazijce, in potem v mladinskem domu v Zagrebu, po vojni pa v Zadru v škofijskem semenišču za škofijske in salezijanske duhovniške kandidate. Kjer so ljudje, so problemi vseh vrst: Josip Tkalec je vse obvladoval z neko vzvišeno mirnostjo in jih reševal s prefinjenim čutom za človeka, posebno mladega. V tej službi je dal 24 let svojega življenja: zvest don Bosku, skrben za ljudi, ljubezniv do mladih, pa tudi zahteven.

V času vojne vihre je delal v Zagrebu za mladino in za najbolj uboge ljudi. Kot dober don Boskov sin je bil prepričan, da brez Marije Pomočnice ni prave vzgoje, da ljudje še posebno potrebujejo Mater, h kateri naj bi se zatekli v krvavih dneh apokaliptičnega jezdeca. Lotil se je gradnje cerkve v čast Mariji Pomočnici. Do konca vojne jo je

MOLILCI IN MOLILKE

Novembrski namen molitve za duhovne poklice pravi: »Da bi bili kmalu rešeni iz vic vsi tisti naši bratje in sestre, ki so se trudili in molili za poslanstvo duhovnih poklicev.«

Ta molitveni namen obsega sicer zelo dolgo vrsto dobrih duš, od staršev duhovnikov in redovnikov pa do zadnjega semeniščnika in skrite redovnice, ki moli za poklice in svetost duhovnikov in redovnikov. Toda glavni poudarek je na naših prvih molilcih in molilkah, ki so že odšli pred nami po večno plačilo, plačilo tudi za svoje molitve za poklice.

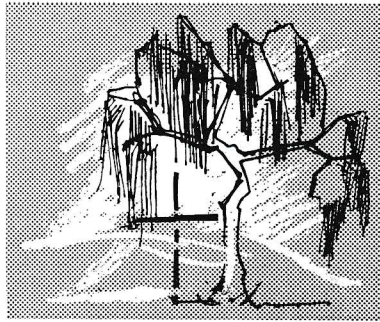
Kdo so bili ti molilci in molilke? Začnimo kar doma, zato bom najprej omenil **Ivana Špana** in pa dva trpina na Trsteniku: **Lojzeta**

spravil pod streho v neprestani borbi s tedanjimi oblastmi.

Tretje njegovo področje dela je bila skrb za duše med Madžari pri Zrenjaninu v Vojvodini. Nič se ni poznalo, da ni Madžar, tako je obvladal njihov jezik. Kot dušni pastir je bil ljubeč vzgojitelj dotlejš versko zapuščenega ljudstva. Večinoma niso več čutili potrebe po veri. Z don Boskovo vero in ljubeznijo jim je odpiral obzorja, za katera niso slutili. Vzljubili so njega, ki se je toliko mučil z njimi, posebno še z njihovimi otroki za stvari, ki jih nihče ne moreče otipati. Bo že kaj res, če je toliko za to človeku, ki niti ni njihov, ki je prišel iz nepoznane dežele, pa jim vendar govori v njihovem jeziku in na njihov način.

Zadnjih sedem let je preživel v Salezijanski verski šoli v Želmljimi. Postal je častitljiv mož z belimi, mehкими lasmi. Prijel je za novo delo, ker brez dela ni mogel biti. Poučeval je nemščino najmlajše, predvsem pa je vodil mlade duše v zakramentu sprave in obnovljenega življenja. Postal je »naš dedek«: leta, življenje, preizkušnje in izkušnje so ga še bolj omeščale.

In nazadnje še zadnja očiščevalna preizkušnja: vsak dan jo je sprejemal bolj vdano, zavestno, odreševalno in posvečevalno, zase in za vso salezijansko skupnost v domovini.

Logarja in Franca Jagodica. Vsi trije so veliko molili in trpeli za duhovne poklice. Kdo jih bo sedaj nadomestil? Bog kliče marsikoga.

Blizu svetišča Marije Pomočnice na Rakovniku je umrl zvesti molilec za poklice **Franc Oblak**, ki je dolga leta vsak dan prihajal sem k maši in obhajilu: blagor mu! Nekaj mesecev pred njim pa je odšla v nebesa njegova sestra, **Marija Oblak**, pri Sv. Gregorju na Dolenjskem. Tudi ona je pridno molila in še druge pridobivala za to akcijo: Gospod naj ji bo bogat plačnik!

Nedaleč od Radne, nekdanjega salezijanskega središča za vzgojo poklicev, sta umrli dve zvesti prijateljici don Boska: v Boštanju **Franciška Žnidar**, ki smo o njej že poročali, in v Sevnici **Angela Traven**, kateri sem zadnje mesece zelo pogosto nosil tolažbo, Jezusa, ki ga je tako goreče prejela.

Če se sedaj vrnemo nazaj v Ljubljano, se s hvaležnostjo spominjamo **Ivane Cukljati**, ki je sicer umrla pri hčerki Faniki v Dobrunjah, živela pa je v župniji Šentgotard, kjer je zadnja leta vsako prvo soboto naročila mašo za poklice.

Tudi na Štajerskem smo izgubili dve molilki: v Polzeli je umrla ena od treh sester Ožirjevih, izredno velikodušne sodelavke in molilke. Umrla je **Marija Ožir**, ki gotovo še naprej prosi pri Bogu za duhovne poklice. Prav tako **Franka Domanjko**, ki je umrla v domu počitka v Mariboru.

Konec oktobra so pokopali v Borovnici zavzetega molilca **Antona Šviglija**. Zavrh 5: naj počiva v miru! Daleč v Pomurju je v Belinski župniji vas Melinci, ki je najbolj aktivna vas glede molitve za poklice. Okrog 150 molilcev in molilk imajo. Med njimi se odlikuje družina našega misijonarja Martina Maroša. Nedavno so po spremili k večnemu počitku očeta **Štefana Maroša**. Don Bosko mu je gotovo pripravil lep sprejem pri Bogu v nebesih.

stk

I. Zupan

Terezija Zorman je umrla 6. X. 1976 v Sakušaku (Juršinci pri Ptuj) v 85. letu starosti.

Bila je plemenita kmečka žena, ki je kot vdova dolgo sama skrbela za svoje otroke. Dva sinova je izgubila že med vojno. Ostali sta sami s hčerko, ki se je pozneje poročila na domu. Ob vseh izgubah in mnogih drugih težavah je vedno ostala močna žena. Z vero in zaupanjem v Boga je prenašala dolgoletno bolezen, ki jo je na koncu za več kot eno leto priklenila na bolniško posteljo. Dokler je še mogla, čeprav s težavo, je rada redno zahajala v cerkev. Mašo je zelo cenila, tako da je niti med tednom ni opustila. Pot do cerkve, ki jo je prej prehodila v pol ure, je v bolnišni zanj porabila dve uri, samo da je lahko bila pri maši. Veliko je molila za duhovnike in duhovniške poklice. Mnogim je s svojimi skromnimi močmi gmotno pomagala na pot duhovništva. Velika želja, da bi sin postal duhovnik, se ji ni izpolnila. Po maturi se je sin odločil za bogoslovje, pa ga je pobrala vojna. Bila je zelo povezana s cerkvijo.

Za njen zgled vere v mnogem trpljenju, preizkušnjah in dobrih del naj jo Gospod sprejme v večno življenje.

J. N.

Jožef Rous je umrl 27. X. v Beltingh v 76. letu starosti.

Bil je vzoren oče petih otrok in priden kolarski obrtnik ves čas do svoje zadnje bolezni. Vse življenje je bolehal za kroničnim bronhitisom. Vsa zdravniška pomoč in nega v raznih bolnicah mu nista mogla pomagati.

Vse nas je hudo pretresla novica o tako nenadnem koncu Rousovega očeta. Njegovo življenje je bilo zgledno, vsi so ga spoštovali in ljubili. Tudi župnija je izgubila vzornega farana. Bil je vesten mežnar nekaj časa v župnijski cerkvi, ves čas pa je skrbel za kapelo ob cesti blizu doma, ki se imenuje kar Rousova kapela. Z veliko ljubeznijo je častil Rožensko Marijo. Vsak dan je bil redno najprej pri sveti maši in obhajilu. Ko so ga v bolnišni ustavljali doma, ni popuščal od svoje lepe navade, ki je bila njegova potreba. Ponavljal je, da s tem časom nič ne prizadene dela, ki vedno počaka. Njegova smrt je zmanjšala število gorečih vsakdanjih obiskovalcev cerkve beltinge župnije.

Oče Jože je bil velik misijonar zaledja. Neprestano je s svojo

Salezijanski misijoni po abecedi

MACAU

**POVRŠINA — 16 000 KVADRATNIH KILOMETROV
PREBIVALCEV — 321 TISOČ
KATOLIČANOV — 27 TISOČ
V ODSOTKIH — 8**

To kitajsko pristanišče je pod portugalsko politično upravo od 1557. Njegovi prebivalci so predvsem Kitajci, po veri pa budisti.

Prvi salezijanci pod vodstvom poznega škofa in mučenca Verigla so prišli leta 1906. Štiri leta nato jih je neka revolucija za nekaj časa pregnala. Sedaj imajo različnih vrst šole, na otoku Koloan pa bolnišnico za gobave z naseljem zanje.

Tudi salezianke imajo od leta 1966 v Macau dve ustanovi.

MAROKO

**POVRŠINA — 445 TISOČ KVADRATNIH KILOMETROV
PREBIVALCEV — 15 MILIJONOV
KATOLIČANOV — 130 TISOČ
V ODSOTKIH — 0,8**

Maroko je dežela na zahodnem koncu severne Afrike. Od 1956 je dobila neodvisnost od Francije. Prebivalci so Arabci in Berberci, skoro vsi muslimani.

Kršćanstvo je bilo cvetoče že prva stoletja našega štetja, v šestem stoletju pa je tudi to deželo preplaval islam. Katoličani so danes v veliki manjšini, a uspešni delavci za napredek dežele.

Pariški salezijanci imajo od leta 1929 v glavnem mestu Rabatu župnijo in šolo.

molitvijo in prihranki mislil na misijonarje. To gorečnost je podedoval od svojih prednikov. Kot mlad fant je rad zahajal k salezijancem v Veržej. Morda se je tam navzel otroške ljubezni do Marije.

Vse življenje je molil in vsak mesec daroval mašo za srečno zadnjo uro. Gospodar življenja ga je končno poklical k sebi, da mu da plačilo zvestega služabnika.

J. N.

MEHIKA

**POVRŠINA — 1 MILIJON 900 TISOČ KVADRATNIH KILOMETROV
PREBIVALCEV — 51 MILIJONOV
KATOLIČANOV — 48 MILIJONOV
V ODSOTKIH — 93**

Španski konkvistadorji so v začetku 16. stoletja uničili v tej deželi cesarstvo Aztekov in njihovo starodavno kulturo, in vpeljali krščanstvo in svojo kulturo. Od osamosvojitve od Španije je Mehika postala neodvisna država, njeno vodstvo pa je imelo različne odnose do Cerkve, večkrat tudi sovražne.

Salezijanci so prišli v Mehiko leta 1892, dve leti nato pa še salezianke. Leta 1936 so bile vse njihove ustanove podržavljene, salezijanci pa so se morali zateči v razne dežele Srednje Amerike. Ostalo jih je samo 11. Po preganjanju se je njihovo delo zelo hitro razmahnilo. Danes jih je 360 in delajo v 39 ustanovah.

Leta 1962 je Sveti sedež poveril salezijancem področje, na katerem živijo Indijanci Miksijci, to je predel gozdov na 10 tisoč km² s 95 tisoč ljudmi. Bili so cela stoletja odrezani od sveta, sicer krščeni, a popolnoma zapuščeni. Med njimi dela 20 salezijancev v 9 centrih, sestre pa v treh. Imajo svojega škofa, salezianca Braulija Sáncheza.

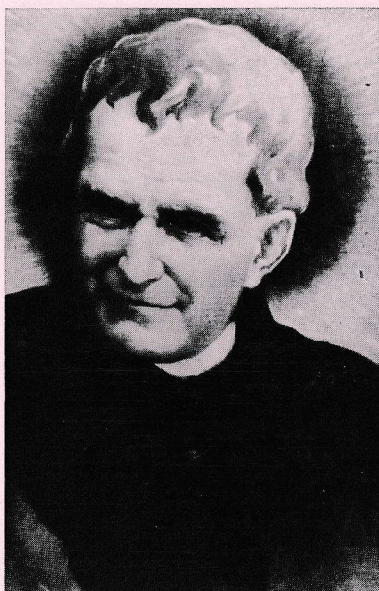
MOZAMBIK

**POVRŠINA — 783 TISOČ KVADRATNIH KILOMETROV
PREBIVALCEV — 8 IN POL MILIJONOV
KATOLIČANOV — 1 IN POL MILIJONOV
V ODSOTKIH — 18**

Mozambik je velika dežela v vzhodni Afriki, ki mu leži nasproti otok Madagaskar. Skoro vsi prebivalci so črnci plemena Bantú. Leta 1505 je Mozambik prišel pod portugalsko oblast. Krščanstvo nahaja največjo oviro v islamu, ki se zelo širi.

Salezijanci delajo v deželi od leta 1907. V glavnem mestu Lorenzo Marques imajo tri šole in župnijsko dejavnost. Salezijanske sestre pa delajo v 8 centrih s šolami in socialnimi dejavnostmi.

stk

ALI GA POZNATE ?

Črtice iz don Boskovega življenja

30. Kako don Bosko v občevanju z ljudmi ni delal nikakih razlik

Don Bosko je na svojih apostolskih potih prišel tudi v ječo, kjer so mladi hudodelci odsluževali davek človeški pravici. Nekega dne se je v množici stopnic, hodnikov in lestev izgubil, in se na koncu nekega hodnika znašel v neznanem stanovanju.

V sobi so ga z razprtimi očmi sprejeli neki moški, njegova žena in majhna hčerka. Don Bosko je zašel k samemu krvniku.

Ko se je don Bosko zavedel, da je njegov prihod zbudil silno presenečenje, je prijazno in ljubeznivo, kakor je samo on znal, vse po vrsti pozdravil in prosil gospodarja, če bi se smel v njegovi sobi nekoliko odpočiti. Krvnik je onemel od začudenja in mu molče ponudil stol. Še bolj pa se je začudil, ko je nepoznani gost dejal:

Prijatelj, ves sem izčrpan in utrujen. Bi mi mogli ponuditi čašico kave?

Ljubeznivi pogled našega svetnika je razsvetlil razorano obličje ubogega človeka, kakor sonce razsvetli v jutranji luči temno dolino. Deklica je pohitela v kuhinjo, mati je pripravila posodo za kavo, in mož, kakor da bi se bal, da bi se prijetno vzdruže ne podrlo, je boječe vprašal:

Toda, don Bosko, ali veste kje ste?

Seveda vem. V hiši zelo cenjenega in visoko spoštovanega gospoda.

Kako ste si, dobri oče, vendar upali vstopiti v neugledno hišo krvnika?

Iz zanesljivih virov vem, da ste dober kristjan. To je zame zadosten razlog, da vas spoštujem in vas imam za prijatelja.

Ta nesrečnež, ki ga noben dostojen človek ni gledal s prijaznim očesom, je skrival v prsih zelo plemenito dušo. Vsakokrat je pred obešanjem dal opraviti sveto mašo za dušo ubogega obešenca. Sedaj je bil ves iz sebe. Še bolj ga je razveselilo, ko je don Bosko prosil:

Prinesite mi, prosim, še eno skodelico kavnice. Želim, da bi jo posrebel skupaj.

To pa nikakor ne gre, je jecljaje govoril dobri mož. Jaz, krvnik, naj bi z don Boskom pil kavo?

Toda nič niso pomagale ne prošnje ne izgovori. Krvnik je dobil svojo skodelico in jo ob don Boskovih prijaznih besedah počasi izpraznil. Gost je v svoji dobroti in vljudnosti sipal na to družino in vse stanovanje lahen sneg svetih, spodbudnih in duhovnih besed.

*

Kakor se Jezus ni sramoval ljudi, ki so jih imeli drugi za vredne prezira, tako tudi don Bosko ni delal razlike med njimi. Za vse je bil prijazen in dober, samo da bi jih pridobil za Kristusa, ali jih ohrabil za lepo krščansko življenje.

31. Kako je don Bosko povsod oznanjeval evangelij, posebno kadar je govoril fantom

Nekega dne je don Bosko stopal po mestni četrti Porta Palazzo. Nenadoma so ga ljudje prepoznali in ga obkrožili. Prosili so ga, naj jim kaj pove. Don Bosko si ni dal dvakrat reči.

Vsi so s spoštovanjem in vidnim navdušenjem poslušali njegovo vzpodbudno besedo. Toda nekaj fantalinov je na izzivalen način odgovarjalo in ponavljalo zadnje besede vsakega stavka, ki ga je povedal don Bosko.

Ko je bilo tudi njegove preizkušene potrpežljivosti konec, se je obrnil do kolovodje, ki se je imenoval Botta, in mu dejal:

Prijatelj, bi mi hotel pustiti govoriti?

Tu ni prostor za pridige.

Sinko moj, zaslepljeno dušo imaš. Če bi tvoje oči oslepele, bi potem hotel slišati božji glas?

Jaz pa slep! Ni se še rodil, ki bi me oslepil!

Don Bosko je utihnil. Poslušalce je fantova predrznost tako zmedla, da niso vedeli na čigavo stran bi se postavili. Tišino je pretrgal jezni Bottov glas in rekel enemu od svojih pajdašev:

Mrcina, ne puščaj me samega! Kaj se izmikaš? Bi jo rad pobrisal? Brani me!

Saj sem vendar tu ob tebi, ali me ne vidiš?

Botta je zatulil in si zakril oči. Vse je popadel preplah. Oslepljeni fant se je vrgel na kolena in prosil pomoči. Žal mu je bilo, da je razžalil Boga v osebi njegovega služabnika. Dobri oče ni okleval. Dejal je:

Mi oblubiš, da se boš spovedal? Samo pod tem pogojem boš spet spregledal.

Obljubljam vam. Spovedati se hočem kar tukaj.

Tukaj ne. Vsi bomo molili zate, da naj se s teboj zgodi božja volja.

*

Še isti večer je ubogi fant poravnal svoje račune z Bogom. Po spovedi je spet spregledal. Za ta dogodke bi mogli navesti vrsto prič.

Tako je bilo don Boskovo življenje posejano z izrednimi dogodki. Tako se je ustvarilo prepričanje, da je imel naš oče posebne nadnaravne moči.

Tudi danes je Bog pripravljen storiti tudi izredne stvari, samo najti mora človeka, ki bi se mu predal kot pripravno orodje. Tako poslušno orodje v božjih rokah je bil don Bosko.

Fr. de la Hoz — V. Dermota